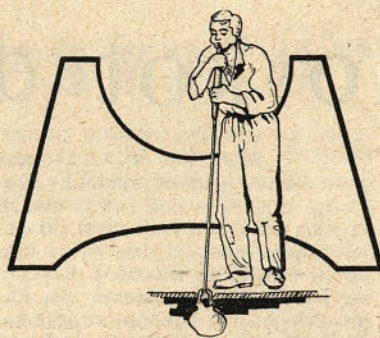

Steklar

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, ing. Tramte Franc, Strgaršek Janko, Janežič Alojz, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. - Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilo kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. Tisk in klišej GP »Celjski tisk« Celje

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto V.

HRASTNIK, 6. 7. 1969

ŠT. 6

KONJUNKTURA 1969

Od neštetihih tem, ki se danes pojavljajo kot pomembne vsakodnevne obravnave, je v gospodarskih krogih pozorno zasledovana beseda KONJUNKTURA, ki daje vsebinsko zelo bogato problematiko našega nadaljnega razvoja. Ker smo blagovni proizvajalci, je konjunktura ali nekonjunktura za nas življenjsko zelo pomembna stvar. Da bi lažje našli svoje mesto v danes sorazmerno visoki konjunkturi, imam namen v kratkem opisati obstoječe stanje v našem gospodarstvu in gospodarstvih nekaterih držav, s katerimi je tesno povezano tudi naše podjetje. Vsi pokazatelji kažejo, da se visok porast proizvodnje in tudi potrošnje v prvih treh mesecih letošnjega leta nadaljuje tudi v četrtem, petem in šestem mesecu. Naš jugoslovanski izvoz se je povečal v odnosu na leto 1968 za 16%, uvoz za 29%. Promet v domači trgovini je večji v primerjavi z lanskim letom za 17%, denarni dohodki prebivalstva nekaj več kot 20%, investicijske naložbe pa so porasle v prvih treh mesecih primerjano z istim obdobjem lanskega leta za 21%. Razumljivo je, da je takšno stanje imelo za posledico tudi polno izkoriščanje kapacitet, kar je

omogočilo racionalnejšo proizvodnjo. Vsi ti pokazatelji dajejo sliko zelo dinamičnega gospodarstva, ki naj bi s tem dokazalo, da je prišlo iz začetnih težav, ki jih je postavila gospodarska reforma. Če pa globlje pogledamo vse te dosežke, vidimo, da je vizuelno gledano gospodarstvo izšlo iz težav, prišli pa so v težavo nekateri koncepti, postavljeni z gospodarsko reformo. Debalans v zunanje-trgovinski menjavi se kljub visokemu porastu izvoza veča, devizne rezerve so nekoliko padle v odnosu na minulo leto, povečuje se zadolženje posameznih gospodarskih organizacij v tujini, splošna potrošnja že presega predvidne okvire, visoka konjunktura je delno pokrita z novimi potrošniškimi krediti, to pa zaradi tega, ker visok porast nominalnih osebnih dohodkov ne more zadostiti porastu cen nekaterih vrst neblagovne in tudi blagovne potrošnje.

Velika dinamika v konjunkturi pa je prisotna tudi na tržiščih tradicionalnih poslovnih partnerjev našega podjetja, kot so: ZDA, Velika Britanija, Zah. Nemčija, Francija, Belgija, Švedska, Italija, Avstrija in Holandska. Tudi tu je opaziti, da so države izšle iz rav-

novesij v gospodarskih gibanjih, zaradi tega pristopajo k politiki dragega denarja, saj povečujejo obresti do stopenj preko 8%, ki naj bi zopet vrnile ves razvoj v mirnejše vode.

Ker bo jugoslovansko stanje dinamične poti zahtevalo tudi določene ukrepe na področju stabilizacije, lahko pričakujemo, da bo v tej stabilizaciji prihajalo najprej do posegov na področju kreditno monetarne politike, restrikcij uvoza in omejevanja splošne potrošnje na nivo predviden v ekonomski politiki za leto 1969. Ne verjamem, da bo možno pristopiti k omejevanju investicijske potrošnje, saj imamo vrsto zastavljenih projektov v gradnji, od nekaterih novih pa ne moremo iz objektivnih vzrokov odstopiti.

Gledano z našega zornega kota nam situacija konjunktura danes odgovarja, če pa pogledamo globlje, pa vidimo, da smo tudi mi istočasno žrtev takega stanja. Tukaj imam v mislih večni porast poslovnih stroškov in to iz naslova materialne potrošnje ali pa kreditov in njihovih obresti. Velika nelikvidnost, ki je zajela danes gospodarstvo Jugoslavije kljub dokajšnjemu povečanju denarne ma-

se v obtoku, ne daje dobre slike obračanja proizvedenega blaga ter vsiljuje sum, da je denar zamrznjen v investicijah, novih nekurantnih zalogah ali pa v predplačilih visokega uvoza. V našem podjetju vseh teh nazadnje omenjenih stvari ni toliko, da bi lahko bistveno vplivale na našo denarno sposobnost, smo pa kot sestavni del gospodarske verige v Jugoslaviji tudi mi žrtev takega stanja.

Postavlja se vprašanje, kaj lahko pri nas v podjetju od nadaljnega razvoja domače in tuje konjunktura ter domače nestabilnosti v bodoče pričakujemo in kako se moramo postaviti, da ne bi imeli prevelikih težav? Prvo, ukrepi, ki bodo sledili v kratkem, da bi stabilizirali gospodarski razvoj in uravnovesili plačilno bilanco, bodo pritisnili ponovno na razpoložljivo denarno maso in se nam obeta nadaljnji problem v likvidnosti, drugo, bo vse to objektivno zmanjšalo apetite po širokih nabavah in se bo kupovalo le to, kar se lahko hitro proda. To pa pomeni, da bomo morali proizvajati le stvari, ki gredo hitro v obtok. Nadaljnja rešitev, da se izognemo predvidevanim težavam, bi bila v še hitrejšem (Dalje na 2. strani)

OB OBČINSKEM IN RUDARSKEM PRAZNIKU, 3. JULIJU IN 4. JULIJU, DNEVU BORCA, DELOVNEMU KOLEKTIVU STEKLARNE IN VSEM OBČANOM HRASTNIKA ČESTITAJO

SKUPŠČINA OBČINE HRASTNIK
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL

OBČINSKI SINDIKALNI SVET
ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

ter jih obenem vabijo, da se udeležijo prireditev, ki bodo 3. julija 1969 popoldan v kinodvorani na Dolu in v gozdiču na Marnem

Poslujmo kot dobri gospodarji

Kritični pogled na poslovanje za obdobje januar — april

Že nekajkrat smo imeli priložnost prebrati ta ali oni podatek o poslovanju. Bilo je tudi nekaj člankov o poslovanju posameznih obratov, toda neuradnih, ker se pisci člankov niso posluževali edino priznanih podatkov iz knjigovodstva. Danes prvič objavljamo nekatere osnovne pokazatelje poslovanja za obdobje januar — april s kratkim komentarjem.

Na samem začetku moramo pripomniti, da so novi knjigovodstveni predpisi povzročili začasno neažurnost in tako smo precej pozno »zvedeli« za rezultate poslovanja. Predpisi pa dovoljujejo razne interpretacije in tako je možno, da pri prvem periodičnem obračunu (po petih mesecih) izvršimo še kakšno korekcijo. Zaradi lažjega razumevanja podatkov, posebej delitve dohodka, prikazujemo za enkrat podatke po starih predpisih delitve.

Kadrovska problematika — gibanje zaposlenih

Se nikoli nismo izdelali natančnega plana potrebnega števila zaposlenih. Letni plan predvideva 1829 zaposlenih, toda pri tem planiranju ni bilo nobenega pravega sodelovanja vodij enot, pa tudi ni čutili zainteresiranosti, da se kdorkoli pozanima s to problematiko. Nimamo urejeno sistematizacijo

delovnih mest, kar je z zakonom predpisano, niso odrejene kvalifikacije in staž za delovna mesta, ni izvršen opis delovnih mest, urejena odgovornost do dela in ... lahko bi našli še marsikaj. Seveda, da po vsem tem nimamo niti kadrovskega razvojnega programa. Absolutno je pričakovati, da bo to naredil posameznik ali kadrovska pravna služba na primer. Tu se zahteva razumevanje, sodelovanje in akcija vseh odgovornih v podjetju. In kdo so ti odgovorni? Kako naj vemo, če to nikjer nimamo zapisano. Tisti pa, za katere menimo, da so odgovorni, se kaj malo zmenijo za te probleme, pred očmi jim je samo kadrovski problem manjšega dela tovarne oziroma obrata, katerega vodijo, pa še tam skrbijo samo za interese obrata, ne tudi za interese kolektiva kot celote.

Med njimi je pa nekaj izvzetkov, ki so pokazali voljo za sodelovanje, toda sistematizacije in ostalih z zakonom predpisanih reči se nihče še ni »dotaknil«.

Planiranje števila zaposlenih na akordnih delovnih mestih ni problematično. Saj obstajajo izkustvene časovne norme. Pri režijskih delih je pa povsem drugače, tu pa tudi nimamo nobene kontrole. Samoupravni organi večkrat razpravljajo o številu zaposlenih. Toda do sedaj še nismo zasledili nikakega ukrepa. Odločitve so neštudijske in kratkoročne.

Povprečno stanje zaposlenih za obdobje januar — april je 1827, razen tega je bilo še 24 honorarnih in 28 vajencev. V maju se je zmanjšalo število honorarno zaposlenih. Fluktuacija ni velika; prišlo je 56 oseb, odšlo pa 46 oseb, v glavnem pricučenega ali nekvalificiranega kadra. V vsakem primeru smo zdaj nekje na višku potrebnega števila zaposlenih in je potrebna ostra kontrola upravičenosti vsakega eventualnega zvišanja.

Proizvodnja

Prepogosto obravnavamo rezultate samo kot kilograme vskladiščenega stekla. Pri tem pa pozabljamo, da je prav tako važno, kaj vse proizvajamo in s kakšno ceno.

Odgovornost do rezultatov proizvodnje je tudi delno zanemarjena. Ponavadi ukrepamo šele takrat, ko so napake že zdavnaj mimo. Ne držimo se pa načela, da je odgovornost potrebno poudarjati istočasno z delovnim nalogom, temveč na odgovornost kličemo šele, ko je prepust že storjen. To seveda velja za vsa področja poslovanja in ne samo za proizvodnjo.

V letnem planu je predvidena povprečna proizvodnja 1.487 ton, oziroma 5.946 ton za 4 mesece. Ostvarjeno je 6.301 ton oziroma plan je dosežen s 106 %.

Toda z ozirom na ugodnejše zimske mesece in glede na razpoložljive kapacitete ter število brigad je operativni plan za obdobje januar — april predvideval višjo proizvodnjo in sicer 6.957 ton, torej smo ta plan dosegli samo z 91 %. Pri tem je notranji obrat izvršil svoj plan s 100 %, avtomatska proizvodnja pa s 83 %.

V notranjem obratu so negativna odstopanja žal pri artiklih, kjer dosežemo najvišji finančni efekt, kot so skupine RDBO, MDR in MDR. To je vsekakor vplivalo na višino realizacije in doseganje planirane prodajne cene.

Pri avtomatski proizvodnji nismo dosegli kilografskega plana niti v eni skupini, največje odstopanje pa je pri avtomatski preši. Toda detaljna analiza proizvodnje tega obrata daje nekoliko drugačno sliko. Odstopanja od plana so izvršena po asortimanu na ta način, da so proizvedeni lažji artikli namesto predvidenih težjih. Gledano z aspekta nove proizvodnje in vrednosti po neto prodajnih cenah lahko zaključimo, da je avtomatska proizvodnja tudi ustvarila plan. Odstopanja pa so seveda imela odraz na doseganje neto prodajne cene, višino realizacije in zaloge.

V asortimanu avtomatske proizvodnje imamo nekaj izrazito nerentabilnih artiklov in ker je to visokoserijska proizvodnja, je čutili njihov vpliv na prodajne cene. Občutne so tudi razlike v »domačih« in »ekspornih« cenah za isti asortiman. Mi sicer nimamo tako dobro izdelane in točne kalkulacije, katere bi opozorile na izgube pri posameznih artiklih, toda tudi grobe računicе kažejo na to, da imamo asortiman, ki ga prodajamo s precejšnjo izgubo. Zato moramo naš proizvodni program nujno analizirati po takoiimenovani ABC metodi, katera bo s sistemom eliminacije izključila nezaželjeni asortiman. Proizvajati pod vsako ceno, samo da se izvrši kilogramski ali komadni plan proizvodnje, še ne pomeni dobro gospodarjenje.

Interesantno je, da smo lastno ceno proizvodnje znižali. Predvidevali smo, da nas bo kilogram vskladiščenega stekla stal 450 starih dinarjev, dosegli pa smo ceno 425 S-din, kar pomeni znižanje za gotovo 6 %. Tega bi lahko bili veseli, ko ne bi bila tudi druga plat medalje. Namreč znižanje lastne cene je rezultat hitrejšega rasta kilografske proizvodnje kot so naraščali stroški, ko pa pogledamo gibanje stroškov v absolutnem znesku v odnosu na doseženi celotni dohodek, dobimo drugo sliko. Toda o tem več pri delitvi dohodka in stroških.

Proizvodni odpadki — lom je bil nižji od planiranega kakor tudi od lanskoletnega. V notranjem obratu je znižanje skoraj pri vseh skupinah (razen pri RŠ in MDR) oziroma povprečno za 3,7 %, pri avtomatski proizvodnji pa kar za

18 %. Toda pri avtomatski proizvodnji je bil velik presežek pri izdelkih na avtomatih KS — 6 in preši. Razumljivo je, da smo pri posameznih artiklih imeli tudi visoke procennte loma in da pri teh komponentih poslovanja še nismo popolnoma zadovoljni, toda tudi doseženih rezultatov ne moremo podcenjevati.

Odnos napake stekla in dela je ostal približno na istem nivoju kot leta 1968 in se giblje okrog 5 %.

Torej generalna ocena proizvodnje za obdobje januar — april je vsekakor pozitivna, lahko pa dosežemo tudi boljše rezultate ob boljši organizaciji dela, koordinaciji služb in sektorjev, boljšem koriščenju učinkovitega delovnega časa, pravilnejši izbiri asortimana itd.

Se vedno ostane sporno vprašanje delovnih norm. S tem ne mislim na raven prekoračitev, ki se je gibala med 20 in 40 %, temveč na neusklajenost norm posameznih skupin in artiklov, kljub temu da je bilo že pri sprejemanju novega Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov izrecno zahtevano, da se to uredi. Prav tako ugotavljamo, da se tudi načina obračuna osebnih dohodkov ne držimo povsod striktno po Pravilniku in je ta zadeva v raziskovanju.

Prodaja

Kilografska odprema se bistveno ne razlikuje od proizvodnje in je dosežena s 109 % v primerjavi s 4/12 letnega plana. V primerjavi z operativnimi plani odprema ni dosežena za 5 %.

Prodaja je bila višja od proizvodnje za 380 ton in so se za toliko zmanjšale zaloge, od tega 144 ton artiklov ročne in polavtomatske proizvodnje in 236 ton avtomatsko izdelanih artiklov.

Neto prodajne cene niso dosežene za 9 %. Ker se v komercialni službi trdi, da niso odstopali od planskih prodajnih cen in da se prodaja planirani asortiman, se raziskujejo vzroki odstopanj. Posebej pri prejšnjih izdelkih.

Vrednost prodaje stekla znaša 2.994 milijonov S-din, kar je za 3 % nad 4/12 letnega plana in 1,5 % pod operativnim planom. Na višino realizacije so v precejšnji meri vplivali prevozni stroški go-

(Dalje na 3. strani)

Konjunktura 1969

(Nadaljevanje s 1. strani)

večanju izvoza, vendarle tistih izdelkov, ki imajo še omembe vredno rentabilnost. Omenil sem rentabilnost, ker zaradi nenormalnega rasta cen nekaterih stvari in stroškov sploh kot sem že omenil, ta rentabilnost pada, ker ne moremo več sprejemati uraden kurs dinarja in dolarja kot realno osnovo za obračunavanje mednarodne blagovne menjave. So pa še drugi problemi v tej menjavi, ker čvrsto zaprte ekonomske grupacije kot Evropska gospodarska skupnost, EFTA in države Vzhodne Evrope vrše dokaj diskriminacijsko carinsko politiko. Zaradi tega bomo morali slej ko prej našo prodajo na tržišče Evropske gospodarske skupnosti temeljito preanalizirati in iti po nadaljnji poti razporejanja našega izvoza v države Skandinavije in Severne Amerike. Tukaj imamo nekoliko bolj odprto tržišče in bomo lahko s svojimi cenami ob uravnovešenju kursa naše nacionalne valute dosegli tudi primerno rentabilnost.

Za domače tržišče moramo ponovno izvršiti selekcijo asortimana, da bi lahko vzpostavili potrebno akumulacijo, saj s korekturo cen obstoječega asortimana ni pričakovati vidnejših rezultatov. V vsem tem moramo biti dokaj hitri in prožni, da bomo lahko iz visoke konjunktura 1969. leta izšli kot proizvodnja z novo strukturo, ne pa, da bi na valovitem polju te konjunktura zaspali in razbili svoje jambore v njenih valovih. Konjunktura 1969 je ohrabrujoča, vendar na današnji stopnji potrebna zdravila skupaj z nami, ker drugače bo ta bolezen postala zelo nevarna.

Martin Mlinar

Kontrola avtomatske proizvodnje — kontrolorke pri delu

Kolektivno zavarovanje

Na podlagi sklepa centralnega delavskega sveta je Steklarna Hrastnik sklenila z zavarovalnico Sava Ljubljana kolektivno zavarovanje. Po tem zavarovanju so zavarovani vsi člani delovne skupnosti, ki so na plačilni listi v posameznem mesecu. Za nezgodo se šteje vsak nenaden od zavarovančeve volje neodvisen dogodek, ki deluje v glavnem od zunaj in naglo na zavarovančovo telo ter ima za posledico njegovo smrt, popolno ali delno invalidnost, prehodno delovno nezmožnost ali okvaro zdravja, ki zahteva zdravniško pomoč. Zlasti se šteje naslednje:

povozitev, trčenje, udarec s kakim predmetom ali ob kak predmet, udar električnega toka ali strele, padec, spodrseljaj, strmoglavljenje, ranitev z orožjem ali raznimi drugimi predmeti ali eksplozivnimi snovmi, vzbod ali s kakim predmetom, udarec ali ugriz živali, zastrupitev prebavnih organov s kemičnimi sredstvi ali s hrano, zastrupitev zaradi vdihavanja plinov ali pare (razen poklicnih bolezni), okužba poškodbe, ki je nastala zaradi nezgode, opekline z ognjem ali elektriko, vročimi predmeti, tekočinami ali paro, s kislinami, lužninami itd., zadavi-

tev ali utopitev, dušitev ali zadušitev zaradi zasipanja, mrčesni pik, preteg mišic, izpah, zvin, zlom kosti, ki nastanejo zaradi naglih telesnih kretanj ali nenadnih naporov, delovanje svetlobe, sončnih žarkov, temperature ali slabega vremena, če je bil zavarovanec takšnemu delovanju izpostavljen zaradi nezgode, ki se je neposredno pred tem zgodila, ali mu je bil izpostavljen zaradi reševanja človeškega življenja. Za nezgodo pa se ne štejejo: vse navadne, nalezljive ali poklicne bolezni, bolezn, ki nastanejo zaradi psihičnih vplivov, trebušne, pokovne, vodne in podobne kile, razen tistih, ki nastanejo zaradi poškodbe trebušne stene po neposrednem delovanju zunanje mehanične sile, infekcije in obolenja, ki nastanejo zaradi raznih oblik alergije, zaradi rezanja in trganja žuljev in drugih izrastkov trde kože, delovanje rentgenskih, radijskih, nuklearnih in podobnih žarkov, posledice medicinskih operativnih posegov, ki se opravijo zaradi zdravljenja itd.

Pri invalidnosti se višina izplačila daje na podlagi odstotka, ki je ugotovljen po končanem zdravljenju. Za 100% invalidnost se izplača celotna vsota, v kolikor pa je nastopila manjša invalidnost pa v višini, kot je to določeno po posebni tabeli, npr. za izgubo palca in kazalca desne roke se izplača 35%, za izgubo palca, sredinca ali prstanca ter mezinca 30%, omejena gibljivost palca 13%, mezinca 6%, izguba celega palca 20%, izguba vseh prstov ene roke 50%, izguba 1 pesti 50%, izguba 1 roke v podlahti 60%, izguba 1 noge nad kolonom 50%, pod kolonom 40%, otrdelost skočnega sklepa 30-40% itd.

Iz sklenjenega sporazuma izhaja, da lahko vsak član delovne skupnosti, ki je od 1. 1. 1969 utrpel takšno nezgodo, ki ima za posledico smrt, popolno ali delno invalidnost uveljavlja s pravilnikom določeno zavarovalno vsoto preko Steklarne Hrastnik pri zavarovalnici Sava. Posebej je treba poudariti, da je popolnoma vseeno ali se je nezgoda zgodila na delu ali izven dela, to je na poti na delo, na domu, na letnem dopustu, na kakršnem koli potovanju, pri domačem delu itd., skratka zavarovani so vsi primeri, čeprav je sklenitelj pogodbe Steklarna Hrastnik.

Posebej opozarjamo vse člane delovne skupnosti, zlasti pa vodje enot, ki zvedo za nezgodni primer, da to sporočijo službi varstva pri delu, da bo lahko Steklarna Hrastnik uveljavljala zahtevek iz naslova kolektivnega zavarovanja pri Zavarovalnici Sava.

Poslujmo kot dobri gospodarji

(Nadaljevanje z 2. strani)
tovih izdelkov (ki so višji od lanskoletnih) in reklamacije.

Od celotne realizacije znaša izvoz 750.118 dolarjev, kar je za 3% več od planiranega izvoza. Dosegli smo tudi večjo prodajno ceno. Izvoz je bil v države s konvertibilnega področja, največ v Zahodno Nemčijo 361.750 dolarjev, v ZDA 130.495 dolarjev, Italijo 74.627 dolarjev, Belgijo 73.043 dolarjev itd. Kljub temu še vedno zastajamo za planirano odpremo v ZRN in ZDA za nekaj odstotkov.

Celotni dohodek

Upoštevač ostale realizacije (materiala, uslug) ter izredne dohodka smo ustvarili celotni dohodek v višini 3.052 milij. S-din in s tem izpolnili 34,67% letnega plana. To pomeni, da smo 4 mesečni letni plan presegli za 4%.

Toda stroški poslovanja so še hitreje naraščali in znašajo 1.793 milijonov S-din ali 36,38% od letnega plana in jih presegli za 9%.

Kljub temu, da smo v planu računali z letnimi stroški 4.930 milijonov S-din, kar je za pol milijarde več kot leta 1968, in smo predvidevali stroške 56 din na vsakih 100 din realizacije, smo dosegli skoraj 59 din na vsakih 100 din.

Stroški so podvrženi analizi in kritiki. Prostor nam ne dovoljuje, da razlažemo vsa odstopanja. Lahko samo povemo, da je bilo objektivnih in subjektivnih vzrokov, da so odstopanja največja pri pomožnem materialu, energetiki ter mazivu za avtomate.

Nekajkrat je bilo vodstvo obratov opozorjeno, naj zasleduje stroške in jih analizira. Pa priporočilo ni zaleglo. Verjetno bo treba ostreje ukrepati. Še vedno prevladuje mnenje, da mora obratvodstvo skrbeti samo za proizvodnjo in da se morajo z ekonomiko pečati »oni drugi«. Pa verjetno ni treba posebej razlagati, da je to napačno stališče. Sodobna organizacija dela zahteva, da v vsakem momentu in za vsak rezultat nekdo odgovarja. Torej tudi za direktne materialne stroške morajo odgovarjati tisti, ki vodijo obrate, kjer nastajajo ti stroški.

Dvig stroškov je nepričakovano vplival na dohodek, torej tudi na osebne dohodeke in sklade. Dohodek je ustvarjen v višini 27,5% od letnega plana in 94% od operativnega plana. Pri delitvi 80% za osebne dohodeke in 20% za sklade smo ostvarili 1.007 milijonov S-din za osebne dohodeke in 252 milijonov za sklade. To pomeni malenkostni zaostanek v odnosu na plan. Toda v svojih progno-

zah smo predvidevali boljše rezultate in večjo akumulacijo, posebej ko smo v januarju in februarju ustvarili še pozitivno razliko v osebnih dohodkih z 20,9 milijonov. Na osnovi tega smo se odločili za izplačilo nadomestila za K-15, ki je znašalo 94 milijonov in smo predvidevali, da bo to izplačilo pokrito s poslovanjem za prvih 5 mesecev. Kdo bi takrat pričakoval, da marec s svojimi 796 milijoni realizacije (kar je bil rekord po višini realizacije) ne bo pokrtil izplačane osebne dohodka.

Tako smo po štirih mesecih pokrili samo del nadomestila za K-15 in je ostalo nepokritih še 63,7 milijonov, kar moramo pokriti v naslednjih mesecih.

Zdaj je popolnoma razvidno, kam so nas pripeljali zvišani stroški poslovanja.

Sicer pa so osebni dohodka izplačani za 11% več kot je planirano, upoštevač tudi K-15. Povprečni mesečni neto osebni dohodek na zaposlenega je znašal 103.012 S-din, če pa odštejemo K-15, je znašal okrog 90.000 S-din. Povprečna vrednost točke za obdobje januar — maj je točno na višini plana, to je 140 din.

Zaključek

Vsekakor je v današnjem članku zajeto samo nekaj pokazateljev poslovanja. So še taki, ki jih je treba redno zasledovati, analizirati in izboljšati: zaloge, terjatve, obračanje obratnih sredstev itd.

Do sedaj narejene analize kažejo na to, da imamo precej pomanjkljivosti, ki jih moramo nemudoma odpraviti. Pomanjkljiva organizacija, neustrezne kalkulacije, neizdelan sistem razmejnitve odgovornosti itd. so prispevali k marsikateremu slabšemu rezultatu. Čas je že, da se tudi tem področjem posveti potrebna pozornost.

Organi upravljanja in kolegij so seznanjeni s problemi. Torej pričakujemo njihove odločitve in ukrepe — zdaj so oni na potezi. Dodajmo še, da že razmišljamo o uvedbi organizacije poslovanja in obračuna po sistemu direct costing, kar daje enostavnejšo sliko poslovanja in možnost hitrega poslovnega odločanja, da so vodje dobili nalogo, da zasledujejo stroške, da nas bo zakon o sistematizaciji delovnih mest prisilil, da uredimo tudi to zahtevo in s tem upamo, da smo že naredili prvi korak za doseg še boljših poslovnih rezultatov.

Rezultati niso alarmantni, toda spomnimo se ljudskega izreka: »po toči je prepozno zvoniti«.

Kralj Boris, ecc.

Zavarovane so osebe od 15. leta starosti, katerih splošna delovna zmožnost ni zmanjšana. Duševno bolne osebe so brezpogojno nesposobne za zavarovanje. Po sklenjenem sporazumu so člani zavarovani za smrt in invalidnost. Zavarovanje je razvrščeno v nevarnostne razrede. Opredelitev za varnostni razred pa je odvisna od rizika zavarovančevega poklica. Če je rizik nesreče večji, je zavarovanec opredeljen v višji nevarnostni razred. Vsekakor pa višina izplačane zavarovalne vsote zavisi tudi od višine plačila premije. Po dogovoru z zavarovalnico in sklepu centralnega delavskega sveta Steklarne Hrastnik iz sredstev podjetja, ki bremenijo materialne stroške, plačuje premijo za vsakega člana delovne skupnosti v višini 2 din. Na podlagi takega plačevanja bi se v primerih nezgode, ki povzročijo smrt ali invalidnost po nevarnostnih razredih izplačale naslednje zavarovalne vsote:

	Smrt	Invalidnost
I.	1.350.000	2.700.000
II.	900.000	1.080.000
III.	675.000	1.350.000
VI.	540.000	1.080.000
V.	450.000	900.000

OBVESTILO

Člane kolektiva obveščamo, da bo naslednja številka Steklarja izšla 5. septembra 1969. Stevilka za mesec avgust ne bo izšla zaradi prošnje Tiskarne, ker imajo večji remont in kolektivne dopuste. Prosim vas, da to sprejmete z razumevanjem.

Uredništvo

Člani brusilnice na volitvah

Iz dela občinske skupščine Hrastnik

OKVIRNI PROGRAM ZA DELO SKUPŠČINE OBČINE HRASTNIK IN NJENIH ORGANOV ZA RAZDOBJE JULIJ—DECEMBER 1969

Po določenih statuta občine Hrastnik si skupščina za svoje in za delo njenih organov (komisije, sveti in upravni odbori) predpiše okvirni program za delo, in to polletno.

I. IZPOLNITEV PROGRAMA ZA RAZDOBJE JANUAR—JUNIJ 1969

Okvirni program za delo v I. polletju 1969 je bil v glavnih točkah izpolnjen.

Nekatere nerešene probleme se po predlogu prenaša v razpravo in odločanje v II. polletju 1969. Med njimi predvsem:

1. Zaradi sprememb, ki so nastale po sprejetju urbanističnega načrta Hrastnik (rudarjenje oziroma prestavitev varnostnega stebra) in podobno, je potrebno sprejeti spreminjevalne predpise, predvsem spremembo odloka o urbanističnem programu in urbanističnem redu. Te spremembe naj bi bile opravljene že v prvem polletju 1969, vendar se je zadeva odlagala zaradi nekaterih neurejenih zadev s strani delovne organizacije Zasavskih premovalnikov ter nekaterih republiških upravnih organov.

2. Zaradi predvidenih sprememb s sprejetjem ustavnih amandmajev k republiški in zvezni ustavi (Uradni list SFRJ 13 in SRS 5/69) se v I. polletju 1969 ni pristopilo k spreminjanju in dopolnjevanju statuta občine Hrastnik, kar bo moralo biti opravljeno v II. polletju 1969. Prav tako ni bil pripravljen predlog predpisa, s katerim bi se nekatere pristojnosti iz skupščine preneslo na druge skupščinske organe. Obenem pa naj bi se točneje določile pristojnosti svetov.

Ker je zadeva aktualna v celi Sloveniji, se pripravljata enotnejši predpis v medobčinskem oziroma republiškem merilu ter bo predlog predvidoma na dnevnem redu v II. polletju.

II. VAŽNEJŠE NALOGE V II. POLLETJU 1969

Izpolnjevanje akcijskega programa občinske skupščine, posebnega programa na področju narodne obrambe, izvajanje srednjeročnega programa razvoja občine ter sprejeta načela za delo v bodoče, ki so določena v poročilih o delu prejšnje skupščine in sprejeta kot naloga na prvi seji skupščine novega sklica, so osnova, na katerih se bo organiziralo delo skupščine in njenih organov v naslednjem obdobju.

Nekatera izmed teh so:

— Predvsem bo potrebno skupno z delovnimi organizacijami in zavodi proučiti možnosti za zaposlovanje nove delovne sile v Hrastniku, predvsem mladine.

Problem sicer zaenkrat ni posebno pereč, lahko pa se zaostri, v kolikor pristojni organi tej nalogi ne bi posvetili posebne pozornosti.

— Realizirati novospregjeti način štipendiranja ter poskrbeti, da se po sprejetih načelih izvaja štipendiranje že v šolskem letu 1969/70.

— Sprejeti ustrezna merila za reševanje stanovanjskih problemov borcev ter v smislu določil republiškega zakona pristopiti k dodeljevanju razpoložljivih finančnih sredstev za te namene.

— Proučiti možnosti za razširitev in financiranje novih kapacitet otroškega varstva, za kar je ustrezni predlog programa že pripravljen, problemi otroškega varstva pa postajajo iz dneva v dan večji (zaposlene žene in premalo organizirano varstvo, predvsem za predšolske otroke).

— Odločiti se o nadaljnjem sofinanciranju gradenj novih ljubljanskih bolnišnic z ozirom na različna neenotna stališča občin do te izgradnje.

— Pomagati delovnim in drugim organizacijam pri sprejetju notranjih samoupravnih aktov po sprejetih ustavnih amandmajih (Uradni list SFRJ, št. 13/69 in SRS 5/69).

— Da bi olajšali delo samoupravnim organom v delovnih organizacijah, naj pristojni upravni in drugi organi do konca leta 1969 pripravijo za leto 1970 skupne obveznosti delovnih organizacij, ki so že bile ali naj bi bile sprejete po načelu družbenega dogovarjanja, oziroma kot pogodbene obveznosti. Med njimi predvsem: prispevek za negospodarske investicije, sofinanciranje narodne obrambe, prispevki za izgradnjo kinodvorane, skupno štipendiranje in podobno. Na ta način bi se delovne organizacije lažje odločile, ker bi že v začetku leta vedele za svoje obveznosti, skupščina pa bi tudi lažje usklajevala svoje finančne in druge bilance.

— Kot posebno važno nalogo velja opozoriti na potrebne pripravke za izdelavo srednjeročnega programa razvoja občine za naslednjih pet let, kot bo to sprejeto tudi v republiškem in zveznem merilu. V ta namen naj bi se delovne organizacije in ostale službe v občini pričele organizirati ukvarjati z zbiranjem podatkov, pripravo analiz ter drugimi pokazatelji, ki bi bili prvi pogoj za solidno in pravočasno opravljeno delo v letu 1970.

To so le nekatere važnejše naloge, ki so verjetno preobširne, da bi bile opravljene do konca leta 1969 ter se bo del le-teh prenesel tudi v leto 1970.

Poleg tega bo skupščina in njeni organi obravnavala še druga vprašanja, ki izhajajo iz zakonitih določil, iz statuta občine ali po lastni presoji. Med njimi predvsem:

— spremljala bo realizacijo sprejete resolucije o razvoju gospodarstva v letu 1969 ter o realizaciji proračuna;

— problem stanovanjske izgradnje ter s tem v zvezi zbiranje sredstev;

— neurejeno vprašanje organizacije in financiranja zdravstva in s tem sploh financiranje družbenih služb;

— priprava predlogov bilance splošne potrošnje za leto 1970 in drugo.

III. POLEG TEGA NAJ BI V DRUGEM POLLETJU 1969 SKUPŠČINI POROČALI O SVOJEM DELU:

— pravosodni organi (občinsko sodišče, javno tožilstvo, javno pravobranilstvo),

— zavod za izmero in kataster zemljišč;

— šolski zavodi o učnih uspehih ob zaključku šolskega leta 1968-69;

— komunalno obrtno podjetje in stanovanjsko podjetje o

stanju komunalnih služb ter o gospodarjenju s stanovanjskim fondom;

— oddelek za občino upravo in družbene službe naj bi pripravil poročilo o stanju in problemih požarne varnosti v občini Hrastnik.

Predvidevamo, da bi se gradivo obravnavalo na petih skupnih sejah obeh zborov ter na eni ločeni seji zborov delovnih skupnosti.

Predlog programa je bil obravnavan na sestanku kolegija pri tajniku skupščine občine Hrastnik dne 27. maja 1969 in na sestanku s predstavniki svetov, komisij in upravnih odborov dne 29. 5. 1969 s predlogom, da se ga da v dokončno obravnavo in sprejem obema zboroma skupščine občine Hrastnik.

Urad tajnika

Lidija Šentjunc med govorom na Mrzlici

REŠEVANJE STANOVANJSKIH PROBLEMOV BORCEV NOV OBČINE HRASTNIK

Skupščina SR Slovenije je v letu 1968 sprejela zakon o namenskem izločanju dela sredstev stanovanjskega prispevka za reševanje stanovanjskih problemov borcev NOV v Sloveniji. Po tem zakonu in pa po odloku o delitvi sredstev, zbranih s tem prispevkom, bo občina Hrastnik za reševanje teh problemov dobila do konca leta 1969 približno 115 milijonov S-din.

Po predlogu meril za razdeljevanje teh sredstev naj bi se le-ta uporabila po istem razmerju, kot so borci prikazali svoje potrebe ob popisu v letu 1968, in sicer v razmerju okrog 80:20 % v korist odkupa oziroma gradnje družbenih stanovanj. Ob popisu je bilo prikazanih potreb v višini 380 milijonov S-din ter bo s temi sredstvi možno pokriti le del zahtevkov. Po predvidevanjih naj bi se del sredstev dodelilo borcem za adaptacije lastnih stanovanj, drugi del pa za odkup stanovanj v družbeni lastnini.

V kolikor bodo uspeli že začeti razgovori s predstavniki društva upokojencev, da bi sredstva upokojencev za stanovanjsko izgradnjo združili s temi sredstvi, ter na ta sredstva najeli ustrezne kredite, bi bilo možno v sorazmerno kratkem roku zgraditi namensko za bor-

ce in upokojence od 40 do 50 stanovanj.

O predlogih za delitev sredstev in o merilih, ki jih pripravlja komisija za zadeve borcev pri skupščini občine Hrastnik, bo razpravljala na prvi seji občinska skupščina, ki bo predvidoma 24. 6. 1969.

Urad tajnika

PREDLOG ZA VRNITEV PLAČANIH KOMUNALNIH TAKS NA MOTORNA VOZILA IZ LETA 1968

Po predlogu tega odloka, ki ga je pripravil za odločanje na občinski skupščini svet za družbeni plan in finance, naj bi se vsem lastnikom motornih vozil, ki so v letu 1968 vplačali komunalno takso na podlagi republiškega predpisa, vrnila plačnikom.

Ker je skupščina občine Hrastnik ta sredstva v letu 1968 porabila za vzdrževanje cest, bi se po tem predlogu takse vrnilo iz proračuna občine Hrastnik za leto 1969.

Znesek vrnjenih taks bo približno 5.000.000 S-din ter bo vrnjen koristnikom, v kolikor bo predlog na skupščini sprejet, že v mesecu juliju 1969.

Urad tajnika

BENEFICIRANI DELOVNI STAŽ NE MORE BITI ZAMENJAVA ZA POMANJKLJIVOSTI

Ko govorimo o dobrih in slabih pogojih dela, je treba povedati, da obstajajo velike razlike med delovnimi organizacijami. To razliko na eni strani povzročajo različni tehnološki procesi, na drugi strani pa neizpolnjevanje dolžnosti glede izvajanja predpisov varstva pri delu in težnja za napredkom, za boljšimi pogoji dela. Manjši ali še vedno velik del delovnih organizacij pa ne posveča dovolj skrbi izpolnjevanju zakonskih obvez, niti se ne brigajo, da bi sanirali slabe pogoje dela, ki že vrsto let obstajajo v teh delovnih organizacijah. Služba varstva pri delu pa pri teh problemih ostaja nemočna, ker ji ni omogočeno s strani vodstva podjetja sodelovanje pri planiranju sredstev za proizvodnjo in razvoj podjetja, niti pri nabavi in opremlenju le-teh.

Tako že v zasnovi pri rekonstrukciji podjetja naredijo veliko napak, katerih posledice nosijo ljudje — člani kolektivov, ki delajo v takšnih neprimernih objektih, pri strojih s podobnimi pomanjkljivostmi kot so odvečni ropot iznad dovoljenih stopenj in števila deciblov ter sevanj od segrelih strojev in talilnih objektov. Na koncu pa je vrsta na službah varstva pri delu, da odpravljajo in študirajo odpravo pomanjkljivosti, pri katerih niso sodelovali niti pri zasnovi, še manj pa pri sami opremljenosti delovnih objektov.

Vse te podatke beležijo trimesečni ali letni pregledi republiške inšpekcije za delo, ki ugotavljajo v določenem številu podjetij, pretežno istih gospodarskih panog, nenormalno visoko število nezgod pri delu in profesionalnih obolenj ter izgubljenih delovnih dni zaradi težkih in slabih pogojev dela.

Iz statističnih podatkov je razvidno, kakšne delovne organizacije pritiskajo na socialne zavode in njihove fonde zaradi urejanja začasnih in invalidskih pokojnin za svoje delavce, ki se izčrpavajo s težkim in zdravju škodljivim delom. Predvsem takšna podjetja, ki so v počasni fazi rekonstrukcij delovnih objektov ali takšna, ki niso v skladu s potrebami tehnoloških procesov, kjer se dela pri nezaščitenih in tehnično neopremljenih strojih in orodjih, ki povzročajo velik ropot in onečiščujejo zrak, so nosilci težjih delovnih poškodb in obolenj na organih zaposlenih delavcev. Marsikje pa delovna klima, v kateri so različni delci, odločno uničujejo organizem zaposlenih. Torej tudi v naši tovarni, pa čeprav so se delovni pogoji v marsikaterem pogledu zelo izboljšali, še vedno nismo dosegli tistih delovnih pogojev, ki so delovnemu človeku zagotovljeni z zakonom o delovnih razmerjih in po temeljnem ter republiškem zakonu, ki služi prvemu kot izdatno zakonsko dopolnilo. Seveda se samoupravni organi in vodstvo podjetja trudijo, da v okviru svojih razpoložljivih sredstev odpravljajo omenjene pomanjkljivosti.

S tem, da podjetja dajejo delavcem, ki so zaposleni na težkih in podobnih zdravju škodljivih delovnih mestih, razne dodatke na plačo zaradi pomanjkljivosti na njihovih delovnih mestih in na koncu z invalidsko komisijo, s tem

res niso kolektivi dosegli zaželenega cilja. Zakaj? Saj se isti član kolektiva po določeni preventivi vrača nazaj na prejšnje delovno mesto in ciklus se ponavlja kljub vsem dodatkom itd. Slej ko prej pa so delavci s takšnih delovišč na invalidski ali poti za prekvalifikacijo. Ker pa podjetja nimajo na voljo toliko delovnih mest za lažja dela ali prekvalifikacijo, se postavlja vprašanje, kje je meja tej praksi reševanja omenjenih problemov.

V podjetjih in njihovih organih upravljanja naj prevladuje razumna rešitev teh in podobnih problemov, da ne bodo obstajale rešitve samo v benefikaciji, ki ne pomeni veliko, če delavec že gre v pokoj na pol in še več invalid, potem tudi kaj dolgo takšen delavec ne more uživati plodove svojega dela, tako kot bi jih lahko sicer. Delo v zdravem in varnem delovnem okolju v ugodnih delovnih pogojih, s sodobno opremljenimi stroji in orodji, to naj bo cilj slehernega delovnega kolektiva in njihovih vodstev ter samoupravnih organov in sindikatov.

Torej naj se sredstva, ki jih sedaj podjetja dajejo kot razne dodatke zaradi težkih nezdravih pogojev dela, akumulirajo in investirajo v obstoječe delovne objekte in delovne priprave, za odpravo sedanjih pomanjkljivosti, ker bodo na ta način vložena sredstva bogato amortizirana v zadovoljstvo vseh zaposlenih, ki bodo lahko dočakali poznejša leta svojega življenja zdravi in sposobni ter še dolgo časa uživali trud svojega dolgoletnega dela v primerni življenjski razpoložnosti, ki danes primanjkuje večini delovnih ljudi ob priliki redne ali izredne upokojitve.

Tako samo težnja po benefikaciji in po nekaterih dodatkih na plače za nezdravo in težko delo in po splošnem skrajšanju delovnega časa, ki je zelo dobra preventiva, še ni v dovoljni meri povezana z napori, da se izboljšajo pogoji dela in življenja zaposlenih. Mislim, da takšna orientacija ni v interesu delavcev, ker oni ne želijo relativno mladi zaradi onemoglosti oditi v pokoj, ampak delati v čim boljših delovnih pogojih in si zdravi pridobiti oziroma ustvariti čim boljše in večje pokojnino.

O teh in podobnih problemih se tudi vedno več razpravlja na posvetovanjih inšpektorjev dela, za katera se zelo zanima zvezna uprava in predsedstvo sindikata Jugoslavije. (Izjavil predsednik zveznega sveta za delo Anton Poljanec).

In še mišljenje o zniževanju nezgod pri delu in profesionalnih obolenj, ki so v stagnaciji. Tudi za zmanjšanje teh je najboljša preventiva. Res pa se ta pri nas precej zapostavlja in to predvsem s strani zaposlenih, ki bi morali biti zanjo najbolj zainteresirani. Seveda toliko časa, dokler član kolektiva sam ne doživi delovno nezgodo; takrat pa naenkrat vidi in predlaga cel seznam preventivnih ukrepov, ki bi bili potrebni na njegovem delovnem mestu, čeprav jih sam prej ni upošteval. Po končanem bolniškem staležu zara-

di nezgode pa v praksi pretežna večina poškodovancev nadaljuje s prejšnjim odnosom do dela, do delovnih priprav in naprav in do varstva pri delu. Potem se lahko upravičeno vprašamo, komu je namenjeno varstvo pri delu, ali članom kolektivov na delovnih mestih v tehnoloških procesih in v pomožnih obratih ali samo organom upravljanja, ki sprejemajo predpisane zakonske osnove o varnem in zdravem delu in svoje interne akte podjetja.

Glede na vse večji porast invalidov in pritisk delovnih organizacij, da se beneficira delovni staž za veliko delovnih mest, se postavlja vprašanje, kje ležijo vzroki za slabo zdravstveno stanje in izčrpanost delavcev v industriji na posameznih delovnih mestih. Beneficiran delovni staž naj bo samo v upravičenih primerih, ko ne obstajajo objektivni preventivni ukrepi.

Za ilustracijo: ni normalno, da je bilo število invalidskih upokojencev konec leta 1968 (400.553) večje od števila starostnih upokojencev (390.558). Poleg drugih okolnosti so na to vplivali tudi nezadostna zainteresiranost za izboljšanje delovnih pogojev samih delovnih organizacij in zakonski predpisi, ki so komaj pred nekaj leti reformirali dotedanje predpise iz področja delovne zakonodaje.

Torej nihče ne more biti zoper beneficiran delovni staž za delovna mesta in njihova dela, ki so težka in zdravju škodljiva zaradi narave tehnološkega procesa in kjer res ni mogoče v dovoljni meri sanirati in izboljšati delovnih pogojev, nikakor pa ne more biti benefikacija zamenjava za pomanjkljivosti, ki pogojujejo delovno nezmožnost, kot to nekateri ljudje v industriji včasih mislijo.

Bili smo na izletu v Mirni na Dolenjskem

Dne 21. maja smo se ob 9. uri zjutraj odpeljali proti cilju našega izleta, majhnemu prijaznemu kraju Mirni na Dolenjskem. Nehote je naš izlet postal še bolj zanimiv, mogoče ne za vse. Iz Hrastnika namreč nismo mogli priti, ker je bila cesta Dol—Šmarjeta poškodovana.

Zato je bila smer našega potovanja malce drugačna. Odpeljali smo se proti Zagorju in nato preko Podkuma najprej po dolini Sopot proti Mirni. Prijazni in vedno nasmejani šofer Stane je vso pot skrbel, da ni bil nihče slabe volje. V Mirno smo prispeli ob 11. uri. Sam kraj je približno tako velik kot Dol pri Hrastniku. Leži ob rečici Mirni, ki je pravi raj za strastne ribiče. Zato se nismo nič čudili, ko sta Milan in Franci takoj pobrala svoj »cajc« in hitela namakat. Na račun tega smo se potem celo popoldne zabavali.

Zelo prijazen direktor tovarne »Dana« nas je takoj ob prihodu pozdravil in nas nato vodil skozi vse obrate.

Ogledali smo si žganjarno, polnilnico, klet in avtomatsko polnilnico brezalkoholnih pijač. Najdlje smo ostali v kleti, kjer smo si ogledali velike sode, v katerih zori vsaka pijača. Tovariš direktor nam je razložil tehnološki postopek za nekaj žganih pijač.

Izdelujejo jih toliko vrst, da si vseh nismo mogli niti zapomniti. Vsaka pijača bi morala zoreti vsaj

eno leto v velikih sodih, od katerih vsak drži 5500 litrov, v celi kleti pa je prostora za 54 vagonov raznih pijač. Skoraj nobena od pijač pa ne dozori, ker gre prej v prodajo. Samo ne po krivdi tovarne, ampak zaradi kupcev, ki hočejo imeti robo. Sam direktor je dejal, da se ne bojijo, da ne bi imeli dela, saj vse prodajo, kar naredijo.

Za polnitev na avtomatski liniji uporabljajo steklenice, izdelane pri nas; tako smo lahko videli vsaj postopek polnjenja ob popolni avtomatizaciji.

Zaposlenih je okoli 200 ljudi, imajo 2—3 milijarde starih din realizacije, povprečna plača pa znaša okrog 110.000 din.

V kratkem bodo prešli na popolno avtomatizirano proizvodnjo, zato tudi stremijo, da bi pridobili čimveč strokovnjakov s fakultetno izobrazbo.

Ogled je bil tako hitro pri kraju, ogledali smo si še okolico Mirne z gradom. Pod gradom je lep park z bazenom, ki ga dograjujejo. Čeprav ni bilo preveč vroče, sta se našla dva junaka, ki sta se okopala v precej hladni vodi.

Tudi naši ribiči so imeli srečo in so dobili nekaj lepih kosov.

Vsi zadovoljni smo se proti večeru vračali po že popravljeni cesti proti Hrastniku, vsak s svojimi mislimi o samem izletu, ki bodo prav gotovo vsakemu še dolgo ostale v spominu.

*Uredništvo Steklarja čestita
občanom Hrastnika k občinskemu
prazniku in dnevu rudarjev*

JAVORŠEK MIHA

DELAVSKI SVET PO

Že nekaj let nazaj so se člani centralnega delavskega sveta, ki so sodelovali pri vseh sejah in omogočili podjetju perspektivnejši razvoj, udeleževali izletov ob zaključku mandatne dobe. Tudi letos smo se člani centralnega delavskega sveta odločili za zanimiv izlet po Italiji, Švici in Avstriji v organizaciji SAP Ljubljana.

Ceprav smo se ves čas tega izleta veselili, se je na dan odhoda nehote vsiljeval pomislek, to pa predvsem zaradi močne ohladitve in dežja, ki je zajelo naše kraje. Bali smo se, da ne bomo kaj dosti imeli od izleta, vendar ni bilo tako.

Iz Hrastnika smo se odpeljali 5. 6. v nočnih urah brez postanka vse do državne meje v Sežani. Tu so se marsikomu zatresle hlače, ko je zagledal može po-

vožnjo, večkrat so bili pravi navliči, vendar nas to ni preveč motilo, želeli pa smo si lepšega vremena podnevi. Vozili smo se prek tržaškega ozemlja in še nekaj časa po Benečiji, kjer smo že lahko občudovali skrbno obdelane nasade vinske trte, katero vino je znano daleč po svetu kot zelo dobro.

Nekaj 10 km pred Milanom smo se ustavili, kjer smo imeli zajtrk v zelo domiselnem in posrečenem motelu, ki je zgrajen kot viadukt nad avtomobilsko cesto. Motel je prekrasno opremljen, celo s trgovino z raznoraznimi zanimivostmi in spominki. Zanimivo je morda še to, da mora vsak obiskovalec motela čez trgovino v restavracijo oziroma iz nje prav tako čez trgovino. S tem je prav gotovo zagotovljen večji promet trgovine, ker je gost

na v stekleno krsto, okovano z briljanti. Katedrala je bila zgrajena v 16. stol. in so jo gradili 500 let.

Takoj ob katedrali smo obiskali tudi znamenito ulico, ki je vsa pokrita. Dolga je 193 m in ima na sredini križišče še z eno ulico in nad tem križiščem je ogromna in prekrasna kupola, visoka 50 m. Ta ulica je vedno polna obiskovalcev in živahnost na njej ne zamre niti v poznih nočnih urah. Lokali, predvsem trgovine v tej ulici pa se lahko pohvalijo kot najdražje v Milanu.

Bežno smo si ogledali še nekaj znamenitih stavb, predvsem pa znamenito milansko Scalo, ki pa na zunaj razen velikosti ni posebno zanimiva. Notranjost smo si ogledali le na slikah, kar nam je dalo skromno podobo notranjosti.

Ker smo imeli še veliko kilometrov pred seboj, smo morali hiteti z ogledi in brž nadaljevati potovanje po izredno lepi dolini Aoste do mesta Aoste, kjer smo imeli kosilo. Kosilo smo imeli pri slovenskih izseljencih in smo bili resnično dobro in izdatno postreženi. Najbolj žejni so se brez težav odžejali s pristnim in zelo dobrim vinom, po za naše žepe ugodnih cenah od 8—10 din. Ker smo imeli s seboj precej dobrih pevcev, smo za zahvalo in slovo zapeli nekaj slovenskih narodnih pesmi, ki so povzročile obilico domotožnih solza pri gostiteljih. Pot smo nadaljevali še po dolini Aoste in imeli čudovit in prekrasen pogled po pogorju Alp in tudi na najvišji vrh Mont Blanc, visok 4810 m. Nebo se je zjasnilo in sonce je odsevalo v fantastičnih barvah po gorah in se leskotalo v snežnih kristalih. Povzpeli smo se 1500 m visoko do največjega cestnega predora pod Mont Blanc, kjer smo imeli kratek postanek zaradi carinskega pregleda in plačila cestnine, ki je tu izredno visoka, 19.000 lir ali 380 din. Zapeljali smo v predor, ki je dolg 11.600 m in širok 7 m. Znamenitost predora je mogoče ta, da so v njem ventilacijske naprave, ki odsesujejo izpušne pline nešteti avtomobilov in da so po vsej njegovi dolžini nameščene TV kamere, s katerimi kontrolirajo in nadzorujejo promet v njem. Predor je bil zgrajen leta 1964 in je terjal velike finančne izdatke, saj je vsekane v živo skalo. Vsekakor pa je to velika prednost za voznike avtomobilov, ki gorskega prelaza zlasti v zimskih mesecih niso mogli uporabljati. Zima na Mont Blancu je pa tako rekoč večna, saj

ga pokrivajo velikanski ledeniki, ki so visoki do 90 m in več.

Po izstopu iz predora smo bili na francoskih tleh. Vreme je bilo tu zelo oblačno in temno in tega skoraj nismo mogli razumeti, ker je na italijanski strani bilo čudovito jasno in sončno. Spustili smo se do znanega zimsko športnega središča Chamonix, kjer smo imeli krajši postanek. Žal nismo mogli občudovati prekrasne pokrajine zaradi nizke oblačnosti. Samo naselje tega središča je prava industrija hotelov in vikendov, zato ni čudno, da so cene skoraj nedostopne.

Potem smo potovali še 80 km po francoski pokrajini in to po dolini reke Savoje, kjer so nas na obeh straneh obdajale visoke Savojske Alpe. Potovali smo po cesti, ki je v pretežni večini vsekana v skale, globoko pod nami pa smo tu in tam videli progo gorske železnice. Ker nismo prodri v notranjost Francije, ne morem oceniti njihovega cestnega omrežja, vendar ceste, po katerih smo se vozili, so prav gotovo daleč za italijanskimi in mogoče prav nič pred našimi. Mogoče še ena znamenitost, ki je trenutnega značaja za Francijo, da smo videli v vseh naseljih in mestih, skozi katera smo se vozili, močno predvolilno kampanjo za njihovega novega predsednika. Videli smo ogromno velikih lepakov s fotografijami kandidatov, vendar je vse dalo slutiti za Pompidoua, katerega ime je bilo z velikimi črkami izpisano po mnogih zidovih, zgradbah in celo na cesti.

Precej pozno smo prešli državno mejo Svice in po 5 km dolgi poti prišli v Ženevo, kjer je bil predviden prvi počitek, ki smo ga bili vsi močno potrebni, saj smo imeli za seboj preko 1000 km dolgo pot brez večjega postanka ali celo počitka.

Po večerji, ki smo jo skoraj vsi dodobra skritizirali, smo imeli predviden počitek, vendar ga skoraj ni bilo med nami, ki bi bil »že« ob 22. uri potreben počitek. Posedali smo po kavarnah, si privoščili precej draga vina (7 Sfr. = 21 din), najdržnejši pa so riskirali celo noč za igranje kart. Torej počitka je bilo za nekatere malo, za druge pa celo nič. Sicer pa kdo bi daleč od doma mislil na spanje.

Že ob 8. uri zjutraj po »obilnem« zajtrku smo morali na pot. Ko smo zasedli avtobus, nam je voščil lep dan, prav tako pa nas je pozdravil naš vestni šofer, ki je zlasti pohvalil »stanovanje« zadnjega dela avtobusa, ker je lahko odstranil nekaj

CDS — na izletu — slikano v Lichtensteinu

stave v rjavih uniformah, vendar smo kmalu brez težav prestopili državno mejo ter se zapeljali mimo Trsta, Tržiča na prekrasno avtomobilsko cesto, s katero je povezana skoraj vsa Italija. Pred vstopom na to cesto smo morali plačati cestnino, katero pobirajo na vseh modernih cestah. Cestnine niso niti tako majhne, seveda kar zavisi od dolžine prevoženega odseka in znaša od 1000 do 4000 lir. Vsekakor pa se takšno cestnino splača odšteti, ker so ceste resnično hitre in kvalitetne. Bajje pobrano cestnino uporabljajo za modernizacijo cest, kar je vsekakor pametno in umestno. Žal pri nas ne gre niti tako niti drugače, tudi benzin so namensko podražili, pa še vedno vozimo po slabih cestah.

No, kmalu po prestopu državne meje je pričelo deževati in nas je deževje spremljalo vso nočno

skoraj prisiljen, da si ogleda zanimive stvari in jih kupi. Po zajtrku, ki je bil zelo »izdaten«, smo morali imeti še daljši odmor pri avtobusu, da smo si lahko dopolnili prazne želodce iz svojih potovalnih torb.

Vreme se je nekoliko boljšalo in prispeli smo v največje severnoitalijansko mesto Milano, kjer smo z voščilom, ki smo ga imeli s seboj, obiskali nekaj glavnih znamenitosti Milana.

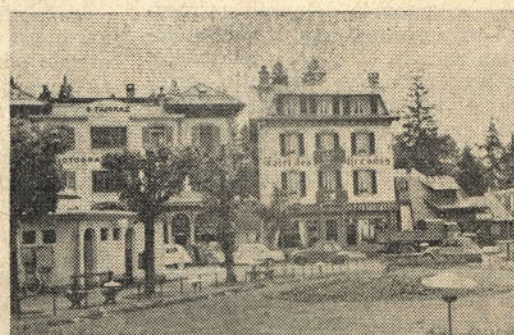
Prav gotovo je ena večjih znamenitosti prav milanska katedrala. To je čudovita cerkev, ki jo obdaja 366 stolpov (tornov), katerega vsak nosi svoje ime in s tem ime svetnika. Tudi notranjost katedrale je čudovita in izredno velika. Nosi jo 52 ogromnih stebrov. Vsi prostori so bogato poslikani in opremljeni. Ogledali smo si tudi posmrtno masko sv. Antonia, ki je polože-

Restavracija nad avtostrado

Otroško veselje — na snegu

Še en pogled na Lichtenstein

ITALIJI, ŠVICI IN AVSTRIJI

praznih steklenic od piva, vina in žganih pijač, ki smo jih morali prejšnji dan sprazniti. Sicer pa, kaj bi naj delali, ko smo pa ves čas potovali pol ure za prednjim delom avtobusa, poleg tega pa smo skoraj vedno potovali navzgor in so se steklenice iz prednjega dela kar same po podu valile k nam zadaj, kjer so se ustavljale. Razumeti pa je treba tudi, da je bil motor avtobusa zadaj, ki nam je zadajal precej vročine in žeje, hladiti pa smo morali tudi sam motor, da se ne bi »pregrel«.

Z avtobusom smo imeli krožno vožnjo po Ženevi, delno pa smo si tudi ogledali znamenitosti kot so stari del mesta z znamenitim magistratom, v katerem je bila podpisana konvencija o solidarnosti in mednarodni organizaciji RK. Po ogledu mesta smo imeli nekaj časa prosto za morebitni nakup spominkov. Pri nakupu se je predvsem izkazal naš sopotnik tov. Vili, ki je »toliko nakupil«, da je zamudil odhod avtobusa, za katerim je moral teči po mestu.

Na poti iz mesta smo videli še znamenito palačo OZN, ki je velike razsežnosti, vendar je videti, da je še vedno premajhna, ker jo vztrajno povečujejo.

Katedrala v Milanu

Takoj iz mesta smo zavili k enemu največjih jezer v Švici, to je Ženevsko jezero, ki je dolgo 72 km, široko 14 km in globoko 300 m. Ob jezeru smo se vozili po vsej njegovi dolžini in občudovali lepote te dežele. Švica je ena izmed majhnih držav v Evropi in šteje okrog 5 milijonov prebivalcev. Je gorata država, ki ima nekaj nižinskih predelov le ob znamenitih jezerih, katerih je precej po vsej Švici. Obdaja jo gorovje, ki je visoko okrog 4000 m. Zaradi marljivosti tamkajšnjega prebivalstva je vsak najmanjši rodoviten kos zemlje skrbno obdelan. Švica sicer nima rudnega bogastva in surovin za industrijo, vendar je kljub temu industrija zelo razvita, zlasti pa industrija ur in finih instrumentov, kateri arti-

kli zanjejo velik sloves po vsem svetu. Samo v tej industrijski panogi je zaposlena ena petina vsega zaposlenega prebivalstva. Švica je znana tudi kot zelo razvita turistična dežela. Turizem je doma zlasti ob jezerih in tudi v gorskem svetu, kjer so čudoviti tereni za zimski šport. V ta namen je zgrajenih veliko žičnic in gorskih železnic.

Švica nima glavnega mesta, ker nočejo zamere med mesti. Vsa mesta so po svoje glavna. Le mesto Zürich ima naziv največjega mesta in pa mesto Bern naziv zveznega mesta, kjer se nahaja njihov parlament, ki šteje 15 članov, od katerih je voljen predsednik za dobo enega leta. Zanimivo je, da predsednik ne sme zapustiti države ves čas svojega predsednikovanja.

Švica je razdeljena v tri narodnostne skupine: italijansko, francosko in nemško, zato so tudi vsi trije jeziki priznani kot uradni in ne poznajo nasprotij, kar se tega tiče.

Po novi avtomobilski cesti smo se pripeljali v mesto LAUSANNE. Tu smo lahko občudovali zlasti fantastično speljana križišča, ki so kar v treh nadstropjih. Kaj takšnega smo do sedaj občudovali samo v filmih. Mesto samo je čudovito. Hiše v ulicah niso stisnjene med seboj, temveč ima vsaka skrbno negovan vrtniček, kar daje mestu izredno lepoto.

Po nadaljevanju vožnje smo se vozili po goratem predelu Švice. Zaradi oblačnega vremena nismo mogli videti lepote Bernskega pogorja, v katerem so znameniti vrhovi Jungfrau, Eigen itn. Po prispetju v zvezno mesto Bern smo po krožnem ogledu mesta videli znamenitosti, zlasti parlament, v katerega je možen vstop obiskovalcem, in zanimivo celo v same pisarne. Za kratek čas smo se ustavili tudi ob atrakciji zveznega mesta, bernskih medvedih.

Ker nas je preganjal čas in pa tudi prazni želodci, smo brž nadaljevali vožnjo ob Thunskem jezeru skozi mesto Thun in v kraju Spier imeli kosilo že v poznih popoldanskih urah. Kosilo je bilo izdatno, vendar žal kot na vsej poti z zelo minimalno količino kruha. Ker nekateri izmed lačnih le nismo mogli pojesti vsega in se nam je tožilo kaj pustiti, smo hoteli kremo iz sladoleda kar zaviti v papir, vendar žal ni šlo.

Pri kosilu so nas obiskali tudi tovariši iz Hrastnika, ki so na delu v tem kraju, to so: tovariš Mlakar Rudi, Pogorevc in Vertot. Vsi smo bili snidenja zelo veseli, zlasti pa še omenjeni tovariši, katerim smo predstavljali kosček svojega kraja — domovine. Slovo je bilo hitro in utegnili so le še izročiti pozdrave za znance in prijatelje in že smo brzeli naprej proti mestu Luzern ob vrsti čudovitih jezer. (Mogoče samo ena znamenitost vseh jezer v Švici je ta, da so vsa ledeniškega izvora).

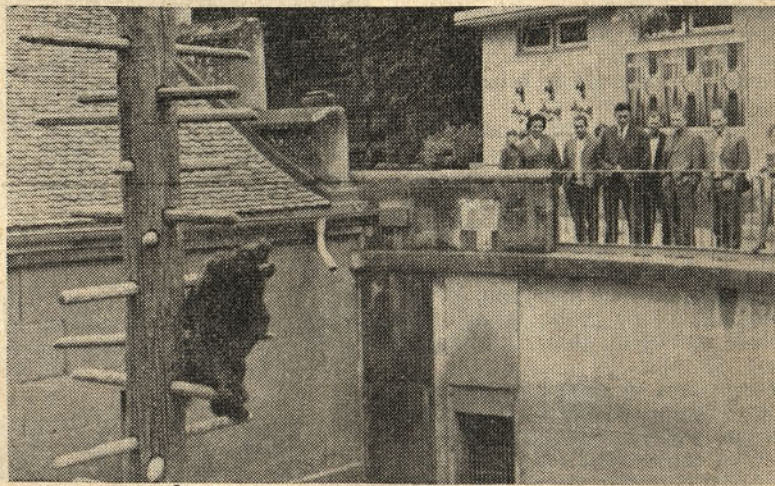
Od tu smo nadaljevali pot proti kneževini Lichtenstein, ki je edinstvena turistična atrakcija v Evropi. Državno mejo smo dosegli s prestopom reke Ren, ki loči Švico od kneževine. Po pet

minutni vožnji smo dosegli glavno mesto Vaduz in za njim mesto Schaa, kjer smo imeli večerjo in drugi počitek.

Kneževina Lichtenstein je majhna država in meri le nekaj 10 km² ter šteje skupaj 13.000 prebivalcev. Kneževini vlada knez Franc Jožef II., ki je edini su-

stvo so Sfr.

Večerjali in prenočili smo v hotelu, ki je last Slovenke in tudi vse strežno osebje je slovenske narodnosti, zato ni potrebno posebej poudarjati, da smo se tu zares do sitega najedli. Ker zopet nismo hoteli žrtvovati noči za spanje in počitek, smo posedli

Pogled na medvede v Bernu — Švica

veren državice. Ker imajo čudovit red, imajo samo 11 policajev in so brez kaznilnic. V kolikor bi se zgodilo, kar se še ni, da bi obsodili kakšnega državljana, ga morajo peljati na prestajanje zaporne kazni v švicarske zapore. Skoda, da so bile vse trgovine zaprte in nismo mogli ničesar kupiti. Tu je bilo nasproti Švici precej ceneje, saj imajo vseh davkov, ki jih pribijejo na cene le 4%.

Posebnost v državici je prav gotovo darilo, ki ga prejme vsak novo rojeni državljan od kneza. Vsak dobi en hektar obdelovalne zemlje, katerega last je do smrti. Po smrti pa zopet pripada državi. Nihče te zemlje ne more posedovati. V kolikor državljan ni voljan zemlje obdelovati, pa prejema doživljenjsko rento v višini, kolikor bi dobil z obdelovanjem zemlje.

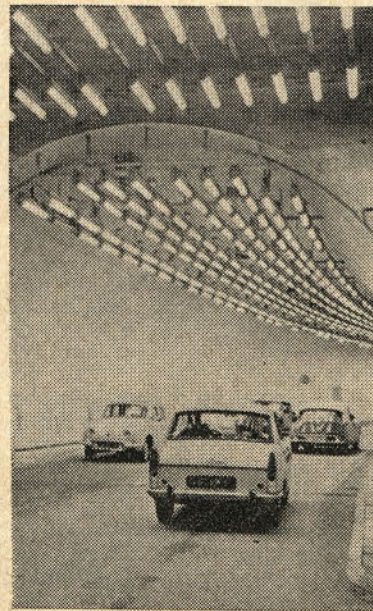
Kneževina je nekakšna provinca države Švice in ima tudi njihovo ustavo. Tudi plačilno sred-

ob glasbenem avtomatu, kakršnega smo vsi prvič videli. Avtomat ni opremljen s ploščami, pač pa z barvnimi filmi in velikim ekranom. Torej glasbe ni moč samo poslušati, temveč so vsi izvajalci prikazani v originalu na ekranu. To je nekakšen magnetoskopski avtomat. Žal, da se je avtomat kmalu pokvaril in smo se morali zabavati sami, seveda pa zopet do zgodnjih jutranjih ur. Zopet se je razlegala slovenska pesem daleč na okoli. Z nami je bila vso noč tudi lastnica, ki je bila posebno židane volje.

Po kratkem počitku in obilnem zajtrku smo se morali posloviti in brž nadaljevati potovanje. Ob prisrčnem slovesu sta imela precej dela zlasti tov. Ingrid in Jože, v katerih rokah so kar naprej brneli filmske kamere, kar bo prav gotovo drag spomin.

Po nekaj minutah vožnje smo prestopili državno mejo v Avstrijo in nadaljevali pot ob vznožju Lichtauskih Alp, ki se vlečejo vse do gorskega prelaza Arlberg. Povzpeli smo se na vrh Arlberga na višini 1802 m. Seveda je bilo tu precej snega. Na vrhu smo se pa za kratek čas ustavili. Vsi udeleženci izleta smo se zapodili v sneg, kot da snega še nikdar nismo videli. Kepanja in smeja je bilo na pretek. V vznožju Arlberga je speljana železnica skozi predor, ki je dolg 10 km. Če je vrh močno zasnežen in ni moč z avtomobili preko prelaza, jih naložijo na železnico in jih prepeleljejo skozi predor na drugo stran in jih tu postavijo na cesto, kar je vsekakor zelo zanimivo. K sreči je bila cesta zorana in lahko smo uživali v snegu na vrhu prelaza, poleg tega je bila večina od nas prvič tako visoko v gorah.

Z avtobusom smo se zopet spustili v nižino skozi znano zimsko športno središče St. Anton in ob reki Inn potovali skozi Ti-

Predor Mont Blanc

(Dalje na 8. str.)

PO ITALIJI, ŠVICI IN AVSTRIJI

(Nadaljevanje s 7. str.)
rolsko v glavno mesto Tirolske Innsbruck. Tu smo si ogledali nekaj znamenitosti, med katerimi je omembe vreden dvorec carja Maksimilijana I. iz 16. stoletja in loža, od koder je opazoval viteške igre. Loža je pokrita s pozlačeno streho in je ena največjih znamenitosti mesta. Mesto ima naziv tudi »Olimpijsko mesto«, ker so bile tu olimpijske igre 1964. leta. Nad mestom, kjer smo imeli kosilo, smo občudovali panoramo mesta in olimpijsko naselje.

Takoj iz mesta smo zavozili na »cesto sanj« preko Europa-Brücke — največjega mostu v Evropi, ki povezuje dva bregova v razsežnosti 820 m z najnižjo točko v kotanji 190 m. Pogled v kotanjo je fantastičen, saj smo bili tako visoko nad naseljem, ki je spodaj, kot da bi bili v avionu. Nova avtocesta ali »cesta sanj«, kot jo Avstrijci imenujejo, je v izgradnji in je dobila ime po dolgoletnih sanjah o izgradnji. Njena pot je skoraj nemogoča, saj poteka trasa le redko po zemlji. Večina ceste je na mogočnih betonskih nosilcih, ki so tudi do 100 in več metrov visoki. Cesta bo štiri stezna in bo povezovala Italijo z Avstrijo in od tu vso srednjo Evropo. Stroški ki bodo povezani z dograditvijo »ceste sanj«, presegajo možnosti Avstrije in Italije, zato financira izgradnjo tudi evropska gospodarska skupnost, za katero bo velikega pomena, saj bo s to cesto pot s severa na jug mnogo krajša. Ob pregledu cestnega omrežja v Evropi se človeku nehote vsiljuje vprašanje, kako bo čez leta pri nas? Kako bo z našim turizmom? Videti je, da nas bodo vse glavne prometne žile obšle in s tem odnesle veliko količino prepotrebni deviz. Razumljivo je, da so moderne ceste prepotrebne za današnji hitri tempo življenja. Drugod se tega zavedajo, kaj pa pri nas? Zgoraj omenjena cesta je že dograjena do Brennera, kjer smo zavozili na staro cesto in se povzpeli 1372 m visoko, prestopili državno mejo v Italijo in potovali po italijanskem ozemlju ob reki Rienza, zopet prešli državno mejo v Avstrijo in potovali ob vznožju Ziljskih Alp po Koroški skozi Lienz, Spittal, skozi Beljak, ob Vrbskem jezeru do Celovca in pod Ljubeljem na avstrijski strani imeli večerjo zopet v hotelu s slovensko postrežbo.

Po večerji smo se nekaj časa zadržali v avtomatskem štirikolesnem kegljišču, kjer so naši kegljači preizkušali svoje športne sposobnosti. Pozno ponoči smo nadaljevali pot skozi ljubeljski predor v Jugoslavijo do Kranja, kjer nas je zapustil naš neumorni vodič tov. Marjan. Njegovo mesto je takoj zasedel pomožni vodič tov. Pemp, ki nas je uspešno vodil vse do Hrastnika, prečudovite in edinstvene kotline v Evropi, ki je pokrita s črnim snegom, ki nikdar ne zmrzne, kamor smo prispeli 9. junija v zgodnjih jutranjih urah.

Potovanje je bilo resnično naporno, saj smo v teh dneh pustili za sabo preko 2100 km, pokurili preko 500 l nafte, prekoračili

osemkrat državne meje in videli toliko znamenitosti, ki bodo ostale trajno in lepem spominu.

Da je bila vožnja udobnejša in vesela, je bila ves čas na ustih lepa slovenska pesem. Tudi humorja ni manjkalo. Prvi dan nas je zabaval tov. Robi, ko pa je

IZBIRA — spominčkov

prišel na slab glas, je drugi dan prevzel to mesto tov. Dušan, ki nas je učil italijanščine, francoščine in angleščine. Ko je tretji

dan tudi on postal »utrujen«, je njegovo mesto prevzel tov. Pemp, ki je vzdržal vse do doma.

Mogoče še nekaj anekdot v zvezi z izletom:

Tov. Franci je bil jezen vselej, ko je na cesti zagledal na avtomobilu napis TAXI, kajti na dan odhoda je moral odšteti kar 25 starih tisočakov, da je prišel iz Ljubljane pravočasno domov.

Tov. Viki in Dušan sta bila kar naprej lačna in žejna. Dušan je v Lichtensteinu pospravil kar 4 velike skodele solate za večerjo.

Predno zaključim, bi se rad na tem mestu zahvalil predvsem soferju avtobusa tov. Stanetu, ki nas je vozil tako varno in skrbel za kar najbolj udobno vožnjo. Zahvala tudi vestnemu vodiču tov. Marjanu, ki nam je pokazal toliko znamenitosti in nikdar čutil utrujenosti.

Na kraju mogoče še samo pomenilo članom kolektiva, ki raznašajo neresnične govorce v zve-

zi z izletom. Vsako leto se organizira izlet za člane DS v znak priznanja in v zahvalo za udeleževanje na sejah, ki verjemite, so včasih velikega pomena, za njihove predloge in pripombe v zvezi s poslovanjem podjetja, od česar so odvisni tudi naši osebni dohodki. V pretekli mandatni dobi je DS sprejel velike odločitve glede nagrajevanja in pozneje glede prehoda na 42-urni teden. Člani DS so velikokrat razpravljali o važnih problemih dolge ure tudi do poznih večernih ur brez kakršnega koli nadomestila. Nagrada za njihovo prizadevanje in delo je bil omenjeni izlet.

Izlet je organiziral SAP, za celotno organizacijo in prevoz pa bomo plačali okrog 20.000 din; ta znesek ne gre iz sredstev za osebne dohodke. Omenjena vsota nikakor ni vplivala na višino take v preteklem mesecu.

POMEMBNE SPREMEMBE

V mesecu aprilu se je v delovnih organizacijah, kakor tudi na drugih posvetovanjih pričela razprava o osnovnih postavkah našega pokojninskega zavarovanja. Do sprememb obstoječega sistema je moralo priti zaradi tega, ker obstoječi sistem ne zagotavlja enakih pravic in je bil predmet kritike tako delovnih ljudi kakor tudi najrazličnejših družbeno političnih organov. Poglavitne pomanjkljivosti in protislovja sedanjega sistema so posledice predvsem tega, ker so skoraj vse pravice in dolžnosti urejene z zveznimi predpisi. V takih pogojih pa ni ustreznih možnosti za uveljavitev samouprave in načina finansiranja na tem področju. Zavarovanec ni imel neposredne možnosti vpliva na oblikovanje pravic in ne na racionalno potrošnje sredstev in vzpostavitev ravnotežja med dohodki in izdatki invalidsko pokojninskega zavarovanja. Tako stanje pa je iz leta v leto povzročalo večje pomanjkljive, rezerve so bile minimalne in so komaj krile obstoječe poslovanje. Ob takem stanju pa se je pojavila boleča točka, to je vprašanje valorizacije in izravnovanje pokojnin iz različnih časovnih obdobji.

Cilji, ki se želijo doseči z izpopolnitvijo pokojninskega sistema, kažejo na to, da ne gre za vzpostavitev popolnoma novega sistema, temveč da gre za odpravo pomanjkljivosti, zaradi česar je oziroma bo potrebno upoštevati naslednje:

— Zagotoviti je potrebno ustrežne in stabilne materialne podlage skladov invalidsko pokojninskega zavarovanja.

— Zagotoviti čim bolj čiste ekonomske odnose med zavarovanci in skladi pokojninskega zavarovanja ter skladi družbeno političnih skupnosti.

— Povečati vpliv samouprave v zavarovanju, v politiki oblikovanja sredstev skladov, v konkretni določeni pravic iz invalidskega in pokojninskega zavarovanja.

— Izključiti možnosti pojavljanja znatnejših razlik v ravni pokojnin, priznanih v različnih časovnih obdobjih, ki niso posledica večjega ali manjšega delovnega prispevka zavarovanca, in zagoto-

vitev sredstev za postopno zmanjševanje sedanjih razlik.

Uspešen pokojninski sistem mora sloneti na načelu solidarnosti vseh zavarovancev in biti organiziran po teritorialnem načelu, da pride solidarnost zavarovancev do izraza.

Le če zavarovance organiziramo na območju velike in ekonomske dovolj močne rizične skupnosti, jim bomo zagotovili njihove pravice ne glede na to, v kateri panogi ali na katerem delovnem mestu so zaposleni. Zavarovanje mora vsebovati stališče, da je pokojnina brez zavarovalnih odnosov in da se pravice določajo skladno z načelom delitve po delu in skladno z vlaganjem v pokojninske sklade, pa tudi v drugih merilih glede na prispevek zavarovanca družbi. Tako načelo je skladno z družbenim sistemom in ga dejansko ni potrebno spreminjati, vendar pa dosledno izpeljati. To načelo pa v ničemer ne spremeni dejstvo, da se v določenih primerih priznava k pokojnini poseben dodatek oziroma se pokojnina zviša za toliko, da zagotavlja neki minimum preživljanja. V tem primeru gre v našem sistemu za takomenovanj varstveni dodatek. Ker vsebuje pokojnina močne socialne momente, tak dodatek ne nasprotuje sistemu, temveč mu daje celo poseben pomen. Vprašanje je, iz kakšnih virov naj se ta dodatek plačuje. Iz vsega tega izhaja, da naj bi bila pokojnina tudi v bodoče ekonomska kategorija s posebnim varstvenim dodatkom. Vzajemnost in solidarnost naj ostaneta podlaga pokojninskega sistema, vendar se v njunem imenu v bodoče ne smejo reševati socialna vprašanja in finansirati sistemske rešitve, ki ne sodijo v pokojninsko zavarovanje. Tako se bo pokojninsko zavarovanje postavilo na zavarovalno ekonomske temelje, vendar bo z razliko od individualnega ostalo še vedno socialno zavarovanje.

V zvezi s financiranjem pokojninskega zavarovanja je potrebno tudi v bodoče pokojninski sistem obravnavati kot del našega družbenega sistema in kot sestavni del njegovega nadaljnjega razvoja. Za pokojninsko zavarovanje je dolgo-

ročno načrtovanje ravno tako nujno in potrebno kot je to pomembno za gospodarstvo in delovne organizacije. Delovne organizacije bi morale vedeti za določeno obdobje vnaprej, kakšne bodo obveznosti iz pokojninskega zavarovanja in kakšna bo glede teh obveznosti njihova udeležba v stroških proizvodnje. V današnjih obdobjih se glede financiranja uporablja pričakovalni in dokladni sistem. V naših razmerah ni realno pričakovati, da bi prešli na povsem pričakovalni sistem pokritja obveznosti pokojninskega zavarovanja. Ostati moramo pri dokladnem sistemu pokritja in ustvariti tolikšne rezerve, da bodo z obrestmi pokrile del enoletnih izdatkov. Bistvo pričakovalnega kritja je v tem, da se obveznosti pokrijejo iz minulega dela po sistemu premijskih rezerv, ki jih zbira aktivna generacija zavarovancev za svoje bodoče pokojnine. Ker so v začetku obveznosti majhne, se nabirajo velika sredstva, ki se obrestujejo, obresti pa so dodatni vir finansiranja. Slabost tega sistema je v tem, da se pojavijo velike izgube v primeru razvrednotenja denarja, v kolikor nastopijo ekonomske in družbene spremembe, ko rezerve spreminijo svoj namen itd.

V dokladnem sistemu finansiranja se pokrijejo tekoče obveznosti za pokojnino s prispevkom iz tekočega dela. Aktivna generacija zavarovancev ne zbira sredstev za svoje bodoče pokojnine, temveč zbira sredstva za podjetje obveznosti pokojninskega zavarovanja za že upokojeno generacijo zavarovancev. V tem sistemu se vse tekoče obveznosti pokrijejo s tekočimi prispevki iz osebnega dohodka. Slabost tega sistema je v tem, da prispevna stopnja stalno narašča, ker je odvisna od razmerja med številom plačnikov prispevka in številom upravičencev in ravni pokojnin.

Sedanji sistem dokladnega kritja je treba izpopolniti na tak način, da bo prispevna stopnja za pokojninsko zavarovanje določena za daljše časovno obdobje in ne le za eno leto. Upoštevajoč gospodarsko gibanje je najprimernejše obdobje petih let. Tudi v bodoče bo po-

(Dalje na 9. strani)

POMEMBNE SPREMEMBE

trebno ohraniti načelo, da se z osnovnim prispevkom pokrijejo izdatki, ki so skupni vsem zavarovancem. Izdatke, ki izhajajo iz drugih naslovov večjega rizika, nesreče pri delu, poklicna obolenja, beneficiran delovni staž, zmanjšanje starosti, druge družbene ugodnosti, pa bi bilo potrebno, da se krijejo iz naslova dodatnega prispevka, ki bi ga krili zavarovanci sami ali delovne organizacije oziroma institucije, ki priznavajo tako obliko bonitet.

Po predlogu bi se financiranje pokojninskega zavarovanja zagotovilo iz naslednjih virov:

— iz proporcionalno odmerjenega prispevka od osebnega dohodka zavarovanca;

— iz sredstev delovne organizacije (dodatni prispevek) s tem, da se upošteva kot osnova vrednost neodpisanih osnovnih in obratnih sredstev, količine vrednosti na zaposlenega; v to obremenitev je treba vključiti določene panoge iz negospodarstva;

— kot vir finansiranja naj se uporabi del sredstev od naloženega državnega kapitala;

— dohodek oziroma ostanek dohodka po odbitku osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah je treba obremeniti progresivno.

Po obstoječem predlogu bi zavarovaneec pridobil pravico do starostne pokojnine z vključitvijo elementa vstopne starosti. To pomeni, da bi moral zavarovaneec doseči tudi določeno starost, da bi lahko uveljavil pravico do pokojnine. Starost zavarovancev ob upokojitvi bi bila odločujoči dejavnik pri urejanju pokojninskega zavarovanja. Po predlogu bi bila stopnja starosti zavarovancev 60 let za moške in 55 let za ženske. Istočasno pa se pojavlja vprašanje upoštevanja dejanske zavarovalne dobe za pokojnino, če bi zavarovaneec ob vstopni starosti 60 oziroma 55 let imel več vštene pokojninske dobe kot 40 let za moške in 35 let za ženske. Ena izmed rešitev tega vprašanja bi bila, da bi se za pokojnino upoštevala vsa leta dejanske zaposlitve in bi se na ta način zavarovancu za vsako leto zaposlitve nad potrebno dejansko delovno dobo povečala pokojnina še za 2%. Če bi ohranili načelo, da lahko znaša pokojnina največ 85% pokojninske osnove, bi zavarovaneec za delo nad 40 leti prejel povečano pokojnino za vsako leto dela za dva odstotka.

V razpravah se je postavila zahteva, da se pravica do pokojnine prizna ne glede na starost vsakemu zavarovancu, ki dopolni dejansko delovno dobo 40 let (ženske 35 let).

V predlogu je predvideno, da se beneficiranje zavarovalne dobe v pokojninskem zavarovanju opusti in da se namesto tega za tista delovna mesta, na katerih zaposlitev starejših zavarovancev ne ustreza več, zniža starostna meja za pet let. V razpravah se je pojavila zahteva, da naj beneficiranje zavarovalne dobe v pokojninskem zavarovanju ostane in da se določi znižanje stopnje starosti. V kolikor pa bi bilo potrebno za beneficiranje plačevati dodatni prispevek, ne bi bilo pravilno, če bi ga po načelu solidarnosti morale plačevati samo tiste kategorije ljudi ali delovne organizacije, ki lahko uveljavljajo beneficiran delovni staž, temveč bi moral del prispevka nositi celotna rizična skupnost.

Tudi v bodoče naj bi osnova za pokojnino ostal osebni dohodek zavarovanca in to iz čim daljšega obdobja pred upokojitvijo, da bi se omejilo izigravanje. Uveljaviti je treba korekcijo pokojninske osnove z upoštevanjem strokovne izobrazbe oziroma kategorije delovnega mesta, da bi anomalije o delitvi osebnega dohodka ne učinkovale na pokojnino. Vprašanje je pokojninska osnova starejših fizičnih delavcev, ki v zadnjih letih pred upokojitvijo ne dosegajo več povprečnega delovnega učinka. Takim zavarovancem bi morali omogočiti, da bi se jim upošteval za pokojninsko osnovo povprečni osebni dohodek na delovnem mestu, ko so dosegali ob polni deložnosti večji ekonomski učinek pod pogojem, da so delali na takem delovnem mestu najmanj polovico pokojninske dobe.

V zvezi z odmero pokojnine se predvideva uveljavitev regresivnega sistema. Lestvica za odmero pokojnin mora biti enotna za vse kategorije zavarovancev. Lestvico bi morala določati skupnost pokojninskega zavarovanja, tako da bi bila prilagojena posebnim razmeram in potrebam, ki so v posameznih republikah različne. Zvezni zakon naj bi določal samo najnižji in najvišji odstotek. Konkretno je predlagan za polno pokojnino razpon od največ 90% pri najnižjih pokojninskih osnovah do najmanj 70% pri najvišjih. Ob uveljavitvi pa bo potrebno natančno določiti, pri kateri pokojninski osnovi naj se uporabi povprečna odmera za polno pokojninsko osnovo in kdaj bi začela delovati regresija. V predlogu je tudi predvideno, da bi se za odmero pri polni pokojninski dobi od sedanjih 85% pokojninske osnove ta procent zmanjšal na 80%. V zvezi z vsklajevanjem pokojnin bi se morale le te vsklajevati z gibanjem osebnih dohodkov in pri tem zagotoviti, da je raven pokojnin stalno v določenem razmerju do osebnih dohodkov. Vsekakor pa bo potrebno pred uveljavitvijo zakona nujno vskladiti vse stare pokojnine iz različnih časovnih obdobjih s pokojninami novih upokojencev.

Na javnih razpravah o osnovah pokojninskega zavarovanja se je tudi sprožilo vprašanje ugodnejše ureditve za posameznike, ki so se morali v času od 6. aprila 1941 do 15. maja 1945 na podlagi obvezne mobilizacije udeležiti aktivnega sodelovanja v nemških oboroženih silah in katerim se na tej podlagi črta vsa zavarovalna doba v tem obdobju, kar je nepravilno, in naj bi se v pokojninsko dobo priznala konkretna doba, prebita na delu v tem obdobju.

Po predlogu posebne delovne skupine za proučitev sistema na sestanku v Steklarji Hrastnik dne 12. 6. 1969.

**DOPISUJTE
V SVOJE
GLASILO**

Zvišana taksna tarifa za postopke pred upravnimi in sodnimi organi

Občinska skupščina Hrastnik je na svoji seji dne 20. maja 1969 sprejela odlok o upravnih taksah, ki jih morajo plačevati delovne organizacije, občani in drugi, kadar se z različnimi zahtevki obračajo na upravne organe in druge organe, ki so pristojni za odločanje v upravnih stvarih. S tem odlokom je občinska skupščina osvojila taksno tarifo iz republiškega zakona o upravnih taksah tako, da bodo takse, ki jih navedeni organi pobirajo, izenačene za območje občine in republike. S taksno tarifo, ki je sestavni del republiškega zakona o upravnih taksah, in ki jo tudi v celoti povzema občinski odlok o teh taksah, so takse v poprečju povišane za okrog 100%, za posamezna upravna dejanja pa celo preokračujejo ta poprečni porast celo do 300%. Takšno povišanje se opravičuje s tem, da prvotna do sedaj uveljavljena taksna tarifa velja že od l. 1959, ki je bila sicer nekoliko zvišana v letu 1965. Pri določanju te povišane taksne tarife so bili v republiškem merilu upoštevani še nekateri drugi kriteriji, predvsem pa, da se takse približajo poprečnim stroškom postopka pred upravnimi organi glede posameznega taksnega predmeta, vendar pa tudi sedaj uveljavljena tarifa praviloma teh stroškov ne dosega in da morajo sredstva od pobranih taks postati izdatnejši vir dohodkov za splošno potrošnjo.

Po drugi strani pa so pristojni organi pri določanju višine nove taksne tarife zasledovali cilj, da taksa za posamezni taksni predmet ne sme biti tako visoka, da bi občana odvrčala od uveljavljanja pravic, ki mu jih daje zakon. Iz teh razlogov se tudi ne povišujejo takse za določena dejanja, s katerimi se občani najpogosteje obračajo na upravne organe.

Občinski odlok o upravnih taksah in republiška taksna tarifa, ki se po tem odloku uporablja na območju občine Hrastnik, sta objavljena v uradnih glasilih in to v Uradnem vestniku Zasavja, št. 9/1969, republiška taksna tarifa pa v Uradnem listu SRS št. 13/1969 in sta se po občinskem odloku pričela uporabljati s 1. junijem 1969. Ti uradni glasili prejemajo v glavnem le delovne in druge organizacije, le redkeje pa so nanju naročeni občani. Da bi se s celotnim vprašanjem okrog upravnih taks seznanil širši krog zainteresiranih ljudi, nameravam v nadaljevanju navesti le par primerov plačevanja upravnih taks, predvsem tistih, ki se pogosteje plačujejo pred upravnimi organi.

Najpogosteje občani vlagajo običajne prošnje oziroma dajejo predloge, za kar se je taksna tarifa povišala od prejšnjih 0,50 din na sedanji 1 din, za izdajo odločbe na takšne vloge pa od prejšnjih 2 dinarjev na sedanjih 5 dinarjev.

Za pritožbo, ki jo občan vloži zoper izdano odločbo upravnega

organa, je uveljavljeno povišanje od prejšnjih 3 dinarjev na sedanjih 6 dinarjev.

Bistvena sprememba v plačevanju upravnih taks je uveljavljena pri izdaji oziroma podaljšanju ali izdaji dvojnika potnega lista za potovanje v inozemstvo tako, da se za izdajo potnega lista poviša taksa od prejšnjih 50 dinarjev na 70 dinarjev, za njegovo podaljšanje pa zniža od prejšnjih 50 dinarjev na sedanjih 35 dinarjev.

Ob izdaji skupnega — kolektivnega potnega lista se je preje plačevala skupna taksa v višini 50 dinarjev ne glede na število oseb, ki so z njim potovale v inozemstvo, po novem pa bo treba plačati za vsako osebo iz kolektivnega potnega lista 10 din. Občutno visoka je taksa za dvojnik potnega lista, ki se poviša od prejšnjih 50 din na sedanjih 200 din, kar se pa opravičuje s tem, da so nekateri neutemeljeno nabavljali dvojnike potnih listov in si tako zagotovili potni list tudi za primer, če jim je bil leta odvzet iz kakršnih koli razlogov.

Tudi za pridobitev orožnega lista se je ta taksa povišala od prejšnjih 20 din na sedanjih 100 din in sicer je treba takso plačati za vsako orožje, če tudi posamezni občan prijavi več vrst orožja (samokres, več vrst lovskih pušk itd.). To povišanje je upravičljivo s tem, da je orožni list trajen in se ta taksa plača le enkrat v vsej dobi posesti posameznega orožja.

Vozniki motornih vozil bodo po novi taksni tarifi plačali takso v višini 10.— din od prejšnjih 5.— din, le za dvojnik voznškega dovoljenja bo treba odšteti takso v dvojnem znesku.

Graditelji individualnih stanovanjskih hiš ali drugih objektov bodo morali plačati po novem takso za pridobitev lokacije 30.— din, ki je povišana od prejšnjih 10.— din, za gradbena dovoljenja ne glede na vrednost objekta takso v procentu, ki je ostal nespremenjen iz prejšnje taksne tarife. Vse ostale takse s področja gradbeništva pa so povišane za 100%.

Kdor ob predložitvi zahtevka pri upravnem organu ne plača ustreznih taks, bo moral še nadalje plačati 2.— din opominske takse, ki je ostala nespremenjena iz prejšnje taksne tarife.

V uradnem vestniku Zasavja št. 9/1969 je objavljen tudi odlok o sodnih taksah, ki ga je sprejela občinska skupščina Trbovlje v soglasju z občinsko skupščino Hrastnik in Zagorje, ker posluje občinsko sodišče Trbovlje za območje vseh treh občin. Tudi s tem odlokom je uveljavljena za območje tega sodišča republiška taksna tarifa sodnih taks. Tudi s to taksno tarifo, ki je objavljena v istem uradnem listu kot zakon o upravnih taksah, se povišujejo sodne takse v povprečju za okrog 100%. Motivi, ki so vodili pristojne organe v takšne odločitve, so istovertni s prejšnjimi za upravne takse.

Vabič Janko

OB TEDNU JUGOSLOVANSKEGA RDEČEGA KRIŽA IN DNEVU KRVODAJALSTVA

Organizacija Rdečega križa v naši državi je slavila v preteklem mesecu četrto stoletje delovanja. 9. maja 1944 je na predlog načelnika vojne sanitete bil z odločitvijo Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije v Drvarju ustanovljen Rdeči križ nove Jugoslavije. Poudariti pa je treba, da je bilo samo dvanajst let po ustanovitvi mednarodnega Rdečega križa ustanovljeno društvo za pomoč ranjencem v takratni samostojni državi Črni gori. Takoj po podpisu I. ženevske konvencije so upoštevali njena določila v vseh vojaških spopadih na svetu. V svoji 106-letni dejavnosti pa si je zaradi svojih načel vedno širila, uveljavljala in dobivala vedno večje spoštovanje tako pri vladah kakor tudi pri najširših slojih ljudi ne glede na barvo kože, vero ali socialni položaj. In kakšna so ta načela: humanost — ker je bila ta organizacija ustanovljena z željo, da brez diskriminacije pomaga ranjencem na bojišču, v mednarodnem pogledu pa si prizadeva, da odstranjuje in lajša trpljenje ljudi v vseh okoliščinah, da se zavaruje življenje in zdravje človeka in zagotovi spoštovanje njegove osebnosti ter širi vzajemno razumevanje, prijateljstvo, sodelovanje in trajen mir med vsemi ljudmi in narodi.

Nepristranost: Rdeči križ v tem pogledu ne dela nobenih razlik glede na narodnost, raso, vero in socialni položaj in politično pripadnost. Prizadeva si, da deli pomoč v toliki meri, kolikor jo je treba. V nujnih primerih pride na pomoč najprej tja, kjer je najnujnejše.

Nevtralnost: Rdeči križ se trudi zagotoviti zaupanje vseh in se vedno vzdrži sodelovanja v sporih in razpravah politične, plemenske, verske in ideološke narave.

Neodvisnost: Rdeči križ je neodvisen, četudi njegove nacionalne organizacije sodelujejo z oblastmi v njihovi skrbi za človeka in so podrejene vsakokratnim državnim zakonom, ohranjajo svojo samostojnost, ki jim omogoča, da vselej delajo po načelih Rdečega križa.

Prostovoljnost: Rdeči križ je organizacija za prostovoljno pomoč brez kakršnega koli koristiljubja.

Enotnost in univerzalnost: V vsaki državi lahko deluje samo ena organizacija Rdečega križa, ta pa mora biti dostopna vsem. Univerzalnost pa je v tem, ker imajo vse organizacije Rdečega križa iste pravice in tudi dolžnosti, da si med seboj pomagajo.

Rdeči križ opravlja številne naloge, ki jih je težko imenovati temeljne, kar je primer pri drugih mednarodnih organizacijah. Njegovo delo še širi na zdravstveno in socialno področje človeškega udejstvovanja. Naloge, ki jih opravlja RK, so po svojih ciljih in naravi, različne. Razvile so se v 25-letnem obstoju Rdečega križa iz vsakokratnih časovnih potreb. Zato je težko določiti meje teh nalog, še posebno zaradi tega, ker se stalno širijo in večajo, obenem pa prihajajo v delovno področje RK vedno nove naloge. S takšnim razvojem izpričuje ta organizacija svojo vitalnost, ker ni ostala pri prvotno načrtanih in maloštevilnih nalogah, ampak se stalno razvija in širi delovno področje, kar hkrati dokazuje tudi neogibno potrebo po obstanku in vsakodnevem negovanju te organizacije.

Vso dejavnost pa kot rdeča nit prepleta osnovno načelo humanosti — človečnost. Rdeči križ si prizadeva, da prodre to načelo — humano ravnanje, human odnos — povsod, tudi tam, kjer se na prvi pogled zdi nemogoče, to je celo do sovražnika v času oboroženega spopada v vojni.

Živimo v svetu, ki z nenehnim napredkom olašuje življenje in nudi ljudem večji standard. Toda to pehanje za boljšim bi lahko začelo graditi okrog ljudi tudi zid hladne zaverovanosti v svoj problem, svoj cilj, svoje zadovoljstvo. V ideji RK, v njeni poslanici humane solidarnosti pa je zajeta tista moč, ki naj bi nenehno ustvarjala mostove od človeka do človeka. V svetu, ki se spreminja, ima RK svojo bodočnost — to je letošnje geslo mednarodnega dneva RK, sprejeto tudi zato, da tehničarji, industrializacija, skrb za ustvarjanje in pridobivanje dobrin ne bi zadušilo človečnosti v nas.

Doma in drugod smo doživeli katastrofe, potrebe, nesreče in tudi vojne. Dovolj je bil vedno doslej en sam poziv, da je vsakokrat ne

le članstvo, temveč vse prebivalstvo pomagalo pod vodstvom agilne organizacije. Pa tudi kadar nas ne zadenejo večje nezgode, je na log RK na pretek. Priznajmo: medtem ko gospodarsko bogatejša območja hitreje in lažje rešujejo socialne probleme, živijo v revnejših krajih še vedno revni ljudje. Tudi pri nas so še otroci, ki niso vsega presiti, ki jim manjka včasih najosnovnejšega. V takih krajih tudi organizacije RK niso bogate. S solidarnostjo, pri kateri široko razumevanje človeka za človeka nadvlada sicer veljavne suhe in nujne ekonomske račune, je še torišče, kjer se bo morala izkazati organizacija RK.

Kjer se pretaka več denarja, je lažje zbrati več in tam mora biti večji tudi poslušalci za to, da podpremo humanitarne akcije Rdečega križa v revnejših območjih. Zraven se bomo zavedali, koliko lepše in bolje je, da izpolnjujemo zadolžitve Rdečega križa v okrilju miru brez katastrof, pa vendar po programu akcij, ki niso manj važne in ki prav tako terjajo naše polno sodelovanje.

Pri vsej bogati dejavnosti je svoj delež prispeval tudi občinski odbor RK Hrastnik. V prostovoljnih akcijah darovanja krvi je doslej sodelovalo od leta 1953 dalje nad 6200 darovalcev, nad 400 občanov je usposobljenih za nudenje prve pomoči, številna predavanja pri prosvetljevanju občanov so tudi rodila sadove, za katere pa žal ni meril njihove vrednosti. Širino in pripravljenost naših ljudi v nudenju pomoči pa se je še izraziteje pokazala pri zbiranju oblek in obu- tve, v dveh zbiralnih akcijah smo dosegli več kot bi pričakovali največji optimisti.

Čeprav se tudi v Rdečem križu kažejo vsa nasprotja današnjega razdeljenega sveta, čeprav mnoge sile zavirajo njegovo delo, pa pomeni njegova dejavnost boj za načela humanosti.

S tem prispeva ta organizacija k varstvu človeka, k progresu in miru. Zato je RK svoje staro geslo »med vojno usmiljenje«, zamenjal z novim, »s humanostjo k miru«, kar mu po pravici daje pomembno in veljavno mesto v mednarodnih odnosih.

Pevski koncert najstarejših in najmlajših Hrastničanov

V soboto, dne 17. 5. 1969 je bil v kinodvorani »Svobode II« nastop Mladinskega pevskega zbora

ljanja v hrastniških kolektivih resno mislijo, da je denar za nabavo krojev folklorne skupine, ki je

Mladinski pevski zbor šole heroja Rajka — iz Hrastnika

šole Heroja Rajka in zbora upokojencev iz Hrastnika.

V prvem delu koncerta so se številnim poslušalcem najprej predstavili upokojenci — moški zbor pod vodstvom dolgoletnega ter zasluznega pevovodje tovariša Peitl Franca, peli so predvsem delavske in narodne pesmi. Kljub starosti, saj ima najstarejši član zbora 76 let, so zapeli srčno in navdušili poslušalce v dvorani. Mladinski pevski zbor Hrastnika, ki šteje 80 pionirjev in pionirk, vodi ga z veliko ljubeznijo pedagoginja Milena Baloh, se nam je prvič predstavil v novih krogih, ki so jih pred kratkim dobili, za katere pa na žalost do danes še niso zbrana finančna sredstva za plačilo. Zveza kulturno prosvetnih organizacij Hrastnika je zaprosila za finančno pomoč vse sindikalne podružnice in kolektive, na žalost pa je odziv na to sekcijo do danes več kot slab. Sprašujemo se, in to upravičeno, ali organi uprav-

pred kratkim gostovala z uspehom v sosednji Avstriji (z izposojenimi kroji), in mladinski zbor, ki se nam je v soboto predstavil, vržen stran? Izgovor, ki ga nekateri navajajo, saj nismo samo mi v Hrastniku za dajanje denarja, ne drži, saj ga je dalo samo Gradbeno podjetje, ki pa zaposluje največ delavcev, ki niso Hrastničani, v mladinskem zboru pa pojejo otroci iz vseh delov Hrastnika. Na vseh nivojih (razno raznih sestankih) radi kritiziramo mlade ljudi, da so nedelavni, da jim rojijo po glavi samo beat glasba itd. Če pa nekje le pokažejo voljo do dela, jih pa mi starejši odbijemo s svojo neelastičnostjo. Poslušalci v dvorani so z burnim aplavzom nagrajevali mlade pevce, ki so izvajali zahtevna dela Ludvika van Beethovna, Emila Adamiča, Jurija Gregorca, Vinka Žganjca itd. Za zaključek pa sta nam oba zbora zapela »Vihrajte zastave! Tako mladim kakor tudi najstarejšim pevcem želimo še veliko uspehov na kulturno prosvetnem področju.

Vzoren voznik!

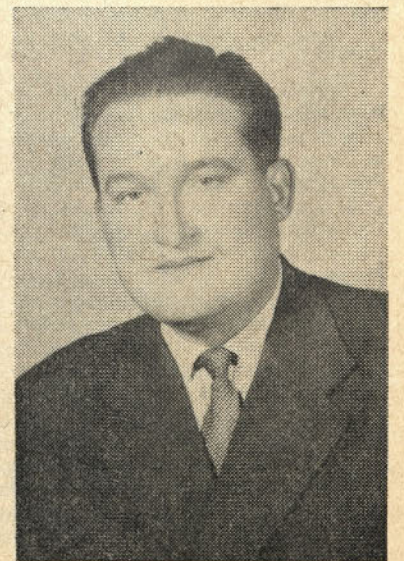
Tovariš Velej Anton je zaposlen v Steklarni Hrastnik od 1954. leta dalje.

Več kot 10 let upravlja z osebnim avtomobilom.

Šoferski poklic je zelo vzljubil. To dokazuje »zlata značka« z »diplomom«, ki mu jo je podelila tovarna avtomobilov — firma DAIMLER — BENZ AKTIENGESELLSCHAFT — STUTTGART — UNTERTURKHEIM, za prevoženih 100.000 km z avtomobilom Mercedes brez večjih popravil.

Priznanje pa so mu dali tudi naši organi upravljanja.

Čestitki se pridružujemo tudi mi in mu želimo še mnogo srečnih voženj brez okvar.

LETNA KONFERENCA delavsko prosvetnega društva „Svobode II”

Ob zaključku kulturne sezone, 28. maja t. l., je tudi naša kulturna organizacija SVOBODE II pregledala svoje delo za preteklo obdobje. Na konferenci je sodelovalo preko 50 aktivnih članov, predvsem godbenikov in pevcev. Vabilu sta se odzvala tudi direktor Steklarne tov. Jože Klanšek in obratovodja tov. Ludvik Rancinger, po službeni dolžnosti pa je na konferenci bila navzoča tudi tov. Breda Gunšek, tajnica Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Hrastnik.

V predsedniškem poročilu, ki ga je podal tov. Karli Dremel, je bilo v kratkih besedah dosti povedanega, navzoči člani so bili seznanjeni z uspehi društva in s problematiko, ki tare društvo že nekaj časa, da ni njena dejavnost še bogatejša in pestrejša.

Iz poročila je bilo razvidno, da je materialna baza društva (prostori za učenje, uniforme, nova glasbila) zagotovljena, da tudi finančna sredstva niso tako pičila, da pa je dosti več težav s prilivom mladih, ki se tega ne zavedajo, da brez njih ne bo mogoče igrati in peti. Naši najuspešnejši sekciji sta godbena in pevska, ki sta brez prirastka mladih, ki jih je v Steklarni zaposlenih blizu 400. Mladina ne najde svojega mesta v teh dveh sekcijah in če se bo takšno stanje ponavljalo še nekaj let, bo obstoj kulturnega delovanja društva SVOBODE II resno ogrožen.

Poseben problem pa so kadri, ki vodijo naše tehnično delo v sekcijah. Dirigent godbe na pihala tov. Vili Zaletel je zaposlen na treh izmenah in se v danih pogojih ne more bolj posvetiti svojemu delu, pa čeprav bi še tako rad uspeval. Tudi pevovodja tov. Vili Petrič pogreša dodatno izobrazbo, da bi pevce dvignil na višjo stopnjo pevskega znanja; obema pa morajo stati ob strani godbeniki in pevci s svojim discipliniranim obiskovanjem vaj in s poslušnostjo med učenjem.

V svojem poročilu je predsednik grajal dramsko in šahovsko sekcijo, ki sta v tej sezoni povsem odpovedali. Za dramsko sekcijo obstajajo objektivni vzroki za njeno pasivnost, ker nimamo režiserja, za šahovsko pa tega ne moremo trditi, kajti sestri za šahovnico in premikati figure res ni težko. V bodoče bo nujno, da na primeren način pritegnemo mladino in poživimo delo v teh sekcijah.

Zaenkrat še ni, bo pa v bližnji bodočnosti prišla na dnevni red: nova dvorana v spodnjem delu Hrastnika. Sedanja v Kemični služi svojemu namenu, vendar je potrebna popravila. V planu je predvideno, da bodo na tistem mestu tovarniški objekti Kemične, zato naj že sedaj pripravimo terem za novo dvorano, ki nam bo po dograditvi rudniške še bolj potrebna, je poudaril tov. predsednik v svojem poročilu.

Posebno poglavje v svojem poročilu je predsednik namenil problematiki kino sekcije, ki kljub povečani vstopnini in ob dejstvu, da v zgornjem Hrastniku trenutno ni kina, ne pride iz finančnih težav. Na tisto poslanstvo, ki naj bi ga film kot vzgojno sredstvo odigral, pa še pomisliti ne smemo, saj bi v tem primeru (brez kavbojk in kriminalk) bili primorani zapreti kino in občana pustiti brez filma.

Ob koncu svojega poročila je predsednik pohvalil vse nastopajoče na proslavah ob 50-letnici ZKJ in izrekel zahvalo tov. direktorju Klanšku in obratovodji tov. Rancingerju za razumevanje pri dosedanjem delu in samoupravnim organom za vso materialno pomoč, ki jo je bilo društvo deležno v preteklem letu.

Za poročilom tov. predsednika je sledilo finančno poročilo in poročilo kino sekcije. V finančni stiski društvo trenutno ni, le kino sekcija meni, da je preobremenjena z različnimi dajatvami, posebno pa je mišljenja, da bi jo občina lahko oprostila plačeva-

KULTURA

nja davka na vstopnino v višini 10 %.

Po vseh poročilih je konferenca nadaljevala svoje delo v razpravi, v kateri je sodelovalo veliko članov. Med prvimi je govoril tov. Klanšek, ki je v kratkih besedah pohvalil delo godbe in pevcev, s katerim smo lahko zadovoljni in dejal, da je prepričan, da se bo tudi stanje v drugih sekcijah izboljšalo. Sredstva, ki jih imate, niso majhna, treba jih bo res smotrno trošiti. Če bo kino imel težave z aparaturo, bomo tudi ta problem rešili kot

Pogled v dvorano

smo jih rešili že nešteto. Razumeti moramo politiko občinske skupščine pri formiranju njenih dohodkov, saj je ta davek v kalkuliran v vstopnini in ga plača obiskovalec, ne pa sekcija. O nabavi kombi vozila za prevoz naših delavcev iz Dola na razne sestanke in vaje v Hrastnik razmišljamo, vendar se še nismo za nakup odločili. Tudi o predlogu, da bi ta kombi bil na razpolago v počitniški sezoni v Portorožu, smo razpravljali, vendar ta varianta ne pride v poštev, ker se bodo živila letos dostavljala na dom. Strinjam se z gradnjo nove dvorane, ki naj bi stala v Podkraju, ki bo služila za kulturno izživljanje in za razne sestanke, kar bo nujno, saj smo že prešli na 42-urni delovni teden in nam bo ostalo več časa za kulturno udejstvovanje.

V nadaljevanju razprave je tov. Rancinger objasn timer konferenci, da je pripravljen po svoji moči pomagati pri zamenjavi dela godbenikom in pevcem, da pa imejmo prvenstveno pred seboj izvrševanje planskih nalog, od katerih je odvisna višina našega zasluzka in posredno prek njega prispevek, ki se zbira v sklad za kulturno in telesno vzgojo.

V primerih, ko nam obratovodja ne more iz objektivnih razlogov izvršiti zamenjave, se poslužujemo zamenjave steklarjev, ki jih plačujemo po 5 din na uro. Žal nas ta zamenjava mnogo sta-

ne, drug problem pa je v tem, da za 5 din na uro noče nihče več zamenjati godbenika ali pevca, ki ga večasih nujno potrebujemo pri koncertu ali pri pogrebu za potrebno zasedbo glasov. Mislim, da bomo o višini nadomestila, ki naj bo za obe sekciji enako, morali razpravljati in sklepati na UO SVOBODE II, je razpravo končal tov. Gerhard.

O vajah z godbeniki je spregovoril dirigent tov. Zaletel in dejal, da v godbi ni intelektualcev, ki bi jih radi sprejeli medse, da je o kadrih govora na vsaki konferenci in občnem zboru, da se sistem poučevanja ne more spremeniti, dokler bo zaposlen na treh izmenah in končno, da je za člana kolektiva, ki prispeva v posmrtninski sklad svoj delež, ko ga doleti smrt, potrebno poskrbeti za dostojen pogreb.

Med zadnjimi se je k razpravi vglasil tovariš Adi Percl, ki je vprašal, zakaj za naši SVOBODE II od aktivnih članov (nekateri nastopajo že po 50, 40 in 30 let) nihče nima še odličja ali priznanja za svoje dolgoletno udejstvovanje.

Na to vprašanje mu je odgovorila tajnica ZKPO občine Hrastnik tov. Gunškova, da so za dolgoletno delovanje posameznikov v društvu in za dosežke društev na kulturnem področju razpisane Gallusove in Linhartove plakete in značke, da so društva s temi propozicijami seznanjena, da pa je bil rok prekratek, da bi se ta priznanja dodelila pevcem in sekciji že ob proslavi 60-letnice obstoja pevskega zbora v decembru lani.

O predlogu za dodelitev plaket in značk bo razpravljal upravni odbor SVOBODE II na bodoči seji, kjer se bo pregledalo članstvo in sestavil spisek kandidatov, ki pridejo v poštev za podelitev plaket in značk. Ta podelitev naj se opravi po možnosti za Dan republike.

Po končani razpravi je konferenca razpravljala o predlogu novega društvenega statuta, ki ga je brez sprememb potrdila in sprejela.

Ob koncu je konferenca izvolila 15 delegatov za občinsko konferenco ZKPO Hrastnik, delovni predsednik tov. Viktor Sušin pa je pozval navzoče, da s še večjim zanosom poprimajo za delo, da se bomo ob ponovnem snidenju na občnem zboru v prihodnjem letu pohvalili s še boljšimi rezultati.

Pevski zbor Društva upokojencev Hrastnik pod vodstvom Franca Peitla

SPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT

ROKOMET - DEL ŽIVLJENJA!

Na rokometnem igrišču ŽRK »Steklar« smo obiskali rokometiško Bratua Nevenko in ji postavili nekaj vprašanj. Na naša vprašanja se je rada odzvala in povedala:

Rodila sem se 10. septembra 1952 v Trbovljah. Rokomet sem pričela igrati po končani osemletki na pobudo takratnega trenerja ženske ekipe tovariša Kralja Borisa.

Kaj ti pomeni rokomet?

V prvi vrsti kot šport in razvedrilo. Vidim pa, da mi ta šport koristi, saj iz njega zajemam skoraj same uspehe.

Ali misliš, da se dovolj deklet iz kolektiva vključuje v ta šport?

Vsekakor se premalo mladih deklet udeležuje tega športa, čeprav bi se še našli skriti talenti, ki morajo niti sami ne vedo, da bi jim to le koristilo in ne škodovalo.

Po odhodu Dornikove si postala najboljša igralka in strelka v klubu — Čigava zasluga je to?

Predvsem se moram zahvaliti našemu trenerju Dorniku, ki se skupaj z nami trudi, da bi postale čim boljše rokometiške. Vsekakor pa se brez rednih treningov ničesar ne doseže.

Kako ocenjuješ uspehe svoje ekipe v pravkar končanem prvenstvu v republiški ligi?

Glede na mlad klub mislim, da smo zasluženo zasedle 8. mesto, čeprav bi lahko še z malo več sreče prišle na boljše mesto.

Ze drugič si izbrana v mladinsko republiško reprezentanco. Kaj pričakuješ od nastopa v reprezentanci na državnem prvenstvu v Murski Soboti?

Žal se prvič prvenstva nisem mogla udeležiti zaradi šolskih obveznosti. Sedaj pa želim, še bolj pa pričakujem kar najboljšo uvrstitev naše slovenske reprezentance. To se pravi osvojitve naslova prvaka. To bodo zame tudi nova izkustva.

Moja dolžnost bo seveda se čim bolj držati, da bodo zadovoljni z menoj v mladinski republiški reprezentanci, še bolj pa v našem klubu.

Kako usklajuješ osebno življenje in šport?

Sem tip športnice, kar se vidi že v tem, da mi pomeni šport del življenja.

Kakšne uspehe pričakuješ od svoje ekipe v naslednjem prvenstvu?

Še mnogo truda in dobre volje bo treba vložiti, tedaj upam, da se bomo uvrstili med najboljše.

In tvoje osebne želje in načrti?

Teh je mnogo, toda žal z majhno plačo si jih ne morem privoščiti.

Tako smo zaključili razgovor s skromno Nevenko, ki posveča velik del svoje mladosti rokometu, v tovarni pa je vzor mladim pri delu, ko odnaša vroče steklene izdelke v hladilno peč.

Želimo ji še mnogo uspehov.

ZAKLJUČENO PRVENSTVO V REPUBLIŠKI IN LJUBLJANSKI GONSKI ŽENSKI ROKOMETNI LIGI

15. junija se je zagnila zavesa nad rokometnimi igrišči v ženski republiški rokometni ligi, kjer je nastopala »A« ekipa ŽRK »Steklar«, teden dni prej pa so tekmovalje zaključile tudi rokometiške v ljubljanski gonski ženski rokometni ligi, kjer je med drugimi nastopala tudi »B« ekipa domačega kluba.

Domača ekipa je v republiški ligi dosegla nekaj manj, kot je bilo pričakovati, čeprav lahko trdimo, da je ekipa dosegla lep uspeh z uvrstitvijo na 8. mesto, saj je v spomladanskem delu prvenstva 1968/69 igrala izključno z mladimi igralkami. Po končanem jesenskem delu prvenstva so ekipo zapustile starejše igralkice: Sovdat Miša, Gornik Milena in Dornik Majda. Mlada ekipa pa se le ni dala kar tako ugnati in je po zaslugi vseh igralk in še prav posebno izredno prizadevnega trenerja Dornika v spomladanskem delu prvenstva iztržila celotno 9 točk. Stanje v klubu kaže, da se je ekipa kadrovske sedaj umirila in se tako v bodoče, to je v jeseni, ne pričakujejo kadrovske spremembe, kar pa daje upanje, da lahko pričakujemo v naslednjem prvenstvu od ekipe znatno boljše uspehe.

Ekipa ŽRK »Steklar« ima tako že za seboj dveletno nastopanje v republiški ligi. Osvojeno 8. mesto med 10 najboljšimi ekipami v Sloveniji je sicer realno, vendar je potrebno pripomniti, da je ekipo spremljala v jesenskem delu izredna smola, na drugi strani pa tudi dokajšnja neobjektivnost nekaterih sodnikov.

Pri vsem tem je pomembno samo to, da se je delo v klubu po nekaterih nesoglasjih v jeseni konsolidiralo, da v klubu redno trenira nad 20 deklet, da se je v klub vključila ponovno cela pionirska ekipa ter da so vsaj do neke mere urejeni finančni problemi.

In koga velja pohvaliti: V prvi vrsti celotno ekipo, iz katere pa vsekakor izstopajo najboljša strelka Bratuaševa, Šergonova in odlična vratarka Puflerjeva.

Vodstvo kluba pa se zahvaljuje vsem tistim, ki so kakor koli pripomogli, da se realizirajo programi razvoja rokometne.

Rezultati celotnega delovanja kluba:

1. »A« ekipa je zasedla v republiški ligi po 18 odigranih tekmah s petimi zmagami, enim remijem in 12 porazi 8. mesto.

2. »B« ekipa je zasedla v ljubljanski gonski ligi enako 8. mesto med ekipami.

3. »A« ekipa je v tekmovanju za Titov pokal prišla v Slovenijo do polfinala, kjer je v tekmi z Olimpijo v Ljubljani po podaljšku izgubila z rezultatom 12:13.

4. Pionirska ekipa je na pionirskem prvenstvu Zasavja v Brežicah osvojila 2. mesto.

5. »A« ekipa je na II. tradicionalnem majskem rokometnem turnirju med petimi ekipami zasedla 4. mesto.

6. Skupaj je tako v vseh konkurencah in prijateljskih tekmah v sezoni 1968/69 klub organiziral oz. odigral nad 70 tekem.

Končna lestvica republiške ženske rokometne lige za sezono 1968/69:

1. Branik	18	17	1	0	244 : 142	35
2. Selca	18	14	1	3	253 : 155	29
3. Slovan	18	11	2	5	236 : 168	24
4. Olimpija	18	10	2	6	187 : 160	22
5. Sobota	18	7	4	7	158 : 175	18
6. Brežice	18	7	0	11	168 : 183	14
7. Piran	18	6	1	11	160 : 198	13
8. STEKLAR	18	5	1	12	135 : 188	11
9. Kranj	18	4	0	14	170 : 216	8
10. Koper	18	3	0	15	163 : 244	6

Končnega poročila tokrat ne moremo dati, kajti delo v klubu se z zaključkom prvenstva ni končalo.

29. junija nastopa mladinska ekipa na mladinskem prvenstvu Slovenije, mlada pionirska ekipa pa

bo trenirala vse poletje, tako da bodo le igralkice »A« ekipe počivale v mesecu juliju, za vse tri ekipe pa se pričnejo redni treningi 1. avgusta.

Strgaršek Janez

Mladinsko državno prvenstvo za mlade rokometiške v Murski Soboti

Ker Hrastničani nismo mogli sprejeti ponujenih pogojev za organizacijo državnega prvenstva mladih rokometiške, ga je Rokometna zveza Slovenije poverila Strokovnemu odboru za rokomet v Murski Soboti. Prvenstvo bo od 4. do 6. julija.

Na tem prvenstvu bodo nastopale tudi 3 igralkice ŽRK »Steklar«, in to: Bratuaš Nevenka, Pufler Dragica in Stegenšek Irena.

Slovenski reprezentanci letos v Murski Soboti ne bo lahko, saj mora braniti osvojeno 1. mesto iz prejšnjega leta v Črni Gori.

Skoda le, da nam ni uspelo, da bi bilo državno prvenstvo v Hrastniku.

Povabilo treh naših članic v reprezentanco pa je vsekakor priznanje klubu in strokovnemu delu trenerja Dornika.

Strgaršek Janez

Ekipa avtomatske proizvodnje

Ekipa notranji obrat

ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT

VESLANJE NA DIVJI VODI...

»Pripravljeni! Še pet sekund, tri, dve, ena, štart« in že je tekmovallec odveslal proti prvim vratom. Lepo jih je speljal, brez napake. Nato so sledile vse ovire ena za drugo. Premagati je moral poleg umetnih ovir tudi naravne, divje valove, tokove, vrtince, slapove, izogniti se je moral kamenju in skalam. Na progi so tudi obratna vratca. Spretno je obrnil čoln in pri tem izkoristil nasprotni tok in že je bil skozi, vendar se mu je pri naslednjih vratih zataknilo. Z veslom je udaril ob levo, rdečebelno palico. To je sicer prva napaka, ki je lahko že usodna, pribitek desetih sekund k doseženemu času ga lahko pomakne na slabše mesto. Tu so še zadnja, težja, protitočna vrata. Skozi njih je zapeljal malo povprek in obrnil. Šlo je hitro, toda za las. Nadoknaditi mora izgubljenih deset kazenskih sekund. Do cilja je ostalo še troje vrat. Tudi te je prevozil brez napake, ritmično, lepo in gladko, jemal jih je pravočasno, tekoče, samo z nagibi čolna. Še zadnjih deset metrov, katere je prevozil s poslednjimi močmi, toda vseeno s hitrimi in močnimi zamahi vesla in že je zaslišal končni »hop«. Ure so se ustavile in pokazale doseženi čas. Vrstni red bo znan, ko bodo prišli tudi kazenske točke. Vožnja v slalomu na divji vodi pomeni vrhunec spretnosti in hitre odločitve. Na razmeroma kratki progi mora tekmovallec premagati med vožnjo vrsto ovir, ohraniti ravnotežje v čolnu, odlično poznati divjo vodo in obvladati delo z veslom.

Ne samo tekmovalanje, tudi vožnja s čolnom po divji vodi pomeni povrniti se k naravi, uživati v divji romantiki, včasih samo kajakašem in kanuistom pristopnih soteskah, obkroženimi s strmimi stenami, porastlimi s prelepimi gozdovi. Veslač na divji vodi pride v polni meri v dotik z zrakom, soncem in vodo. Življenje v naravi mu nudi vse, kar manjka človeku, zaprtemu v mestne zidove. Krepi ga in mu vrača sile, potrebne za vsakodnevno delo.

Neposredno je povezan z naravo na vožnji, polni sprememb in presenečenj, v poletni vročini ali ob divjanju nevihte, ko iz temačnih sotesk zažvižga veter. Tako si nabira in dopolnjuje doživljanje. Na-

rava je močnim značajem najlepša, kadar besni. Vožnja po divjih brzicah je lahko tudi nevarna in včasih zahteva tudi celega človeka.

Toda čim težje so ovire, čim večja je nevarnost, toliko večji je užitek v zavesti, da jih človek lahko premaga. V borbi z valovi ne poznamo kajakaških ali kanuističnih rekordov, kar vrednosti tega športa prav nič ne zmanjšuje, temveč celo dviga. Vsaka vožnja po razbesnelem vodnem elementu pomeni za veslača že tekmovalje. S kom, kdo je nasprotnik? Narava, ki pozna svoje zakone in pravila. Možnosti so samo dve: ali njeni veličastni sili podležemo ali zmagamo. To dobro poznajo vsi tisti, ki ljubijo nevarnost. Drzni alpinisti, raziskovalci neznanih pustih ali arktičnih pokrajin, smeli mornarji, pionirji letalstva in v zadnjem času tudi raziskovalci vesolja.

Čprav se je tekmovallec na divji vodi po rezultatu slabše uvrstil na tekmovalje, lahko vedno uživa kot zmagovallec nad težkimi in nevarnimi brzicami. Nadomestijo mu zmago na tekmi.

Kajakaštvo razvija tudi vrline, kakor so: tovarištvo, samozaupanje, iznajdljivost, skromnost, borbost, krepi voljo, zbranost duha in hrabrost. Ustvarja potrebo po skupnem sožitju ter zahteva prilagajanje in življenje v naravi. Sicer je veslač na divji vodi povsem neodvisen, prepuščen samemu sebi, toda vedno pripravljen, v nesreči pomagati.

S pomočjo čolnov si mladina vzporedno s pridobivanjem telesnih in duševnih kvalitet razvija in pridobiva tudi tehnično znanje. Različni tipi in konstrukcije čolnov prisilijo veslača, da se zanima za njihovo gradnjo. Znati ga mora temeljito popraviti, na samem mestu, kjer se je pokvaril. Sodoben kanuist ali kajakaš teži po plastičnem, trdnem čolnu, ki bi bil dovolj stabilen, pri tem pa najhitrejši in najbolj okreten. Časi zlozljivih čolnov spadajo samo še v preteklost.

Veliki raziskovalec Rasmussen je dejal: Poznam samo dve vrsti »visokega športa«, in to potovanje po arktičnih krajih s sankami in kajakaštvo.

Barič Adolf

Italija — Na divjih vodah v Meranu

Medobratne igre

MALI NOGOMET

V okviru medobratnih tekmovalanj je bilo odigrano že III. kolo v malem nogometu:

Rezultati:

I. kolo:
 Avtomati — Uslužbenci 3 : 1
 Notranji obrat I
 — Profesionisti II 1 : 1
 Notranji obrat II
 — Profesionisti I 0 : 3
 Notranji obrat III — Brusilnica 5 : 1

II. kolo:
 Uslužbenci — Brusilnica 4 : 0
 Profesionisti I
 — Notranji obrat III 0 : 2
 Profesionisti II
 — Notranji obrat II 3 : 0
 Avtomati — Notranji obrat I 2 : 6

III. kolo:
 Notranji obrat I — Uslužbenci 2 : 0
 Notranji obrat II — Avtomati 2 : 1

Notranji obrat III
 — Profesionisti II 1 : 2

Brusilnica — Profesionisti I 1 : 2

Lestvica po III. kolu:

1. Notr. obrat I	3	2	1	0	9:3	5
2. Profesionisti II	3	2	1	0	6:2	5
3. Notr. obrat III	3	2	0	1	8:3	4
4. Profesionisti I	3	2	0	1	5:3	4
5. Uslužbenci	3	1	0	2	5:5	2
6. Avtomati	3	1	0	2	7:9	2
7. Notr. obrat II	3	1	0	2	2:7	2
8. Brusilnica	3	0	0	3	2:11	0

Prvenstvo organizacijsko dobro poteka, žal pa so nekatere ekipe preborbene, tako da je prišlo v III. kolu do nekaterih nepotrebnih prekanj in poškodb. Naslednja kola se bodo odigrala na travi na nogometnem igrišču, kjer se bo začrtalo rokometno igrišče in prenesli rokometni goli. Upamo, da bo boljše.

Ekipe notranji obrat

Ekipe brusilnice

Ekipe notranji obrat

Ekipe uslužbenci

Pouh zmagovallec meddruštvenih kolesarskih dirk v Hrastniku

V nedeljo, 18. maja so bile v Hrastniku tradicionalne kolesarske dirke v počastitev »Dneva mladosti« za člane in mladince. Proga je bila zaradi novih cest letos daljša kot ponavadi. Potekala je od Hrastnika, mimo Trbovelj, Trojan do Celja, nato pa mimo Rimskih Toplic v Hrastnik v skupni dolžini 100 km.

Startalo je 30 kolesarjev iz sedmih klubov. Tu so bili vozači »Roga« iz Ljubljane, »Odrada« in »Kometa« iz Ljubljane, »Primorja« iz Ajdovščine, »Mladosti« iz Kranja, »Partizana« iz Beograda in domači kolesarji. Kot vedno so bili tudi letos številčno najbolj zastopani kolesarji iz ljubljanskega »Roga«.

Vreme je bilo odlično za vožnjo, tako da je bilo že pred dirko opaziti, da bomo priča zares lepi in borbeni vožnji. Ob desetih je pisana kolona vozačev startala in prevzela najprej častni krog po hrastniški dolini, nakar je skozi

leteči strat odpravila proti Trbovljam. Oba reprezentanta Pouh in Hvasti pa sta startala zaradi svoje kvalitete tri minute za ostalimi, da bi tako lahko nastopila v konkurenci. Sam začetek je bil dokaj miren, kajti kolesarje so čakali trije hudi vzponi, vendar je bila hitrost dokaj velika. V Trbovljah je prvič počilo. Iz skupine je silovito potegnil Rogovec Zakotnik, ki pa ga je ujel Hrastničan Koritnik, vendar je skupina oba ubežnika kmalu ujela, tako da so na vrhu Slačnika pripeljali skupaj. Tu so zaostali že prvi šibkejši tekmovalci.

Pred klancem pri vožnji navzdol se je Hrastničanu Pilih Dragu zamotala veriga v zadnje kolo tako, da je padel in zaradi poškodb odstopil. Do Podtrojan se ni zgodilo nič nepričakovane. Pri vožnji v trojanski klanec se je odlepila skupina sedmih vozačev, ki je diktirala hud tempo. Med njimi je bil od Hrastničanov (Dalje na 14. strani)

Dragi Zvonko!
Iskrena hvala za prelepo razglednico in pozdrave. Pri učenju ti želimo mnogo uspeha. Prejmi pristrčne pozdrave od urednika. Tudi »Steklarja« ti bomo pošiljali!

Zanimalo vas bo

Prišli v podjetje:

Špitaler Emil, pomožni ključavničar; Babič Milan, pomočnik komercialnega direktorja; Robič Justina, skladiščna delavka; Brečko Stanislav, krogličar.

Odšli iz podjetja:

Poboljšaj Marjan, brigadir RDBO valjčki; Savič Miroslav, dostavljalec modelov; Užmah Ivanka, kontrolor stekla; Tacar Franciška, delavka v brusilnici; Ledinek Ana, skladiščna delavka; Peklar Jože, krogličar.

Smrtno se je ponesrečil:

Knez Franc, delavec v menzi.

Poročili so se:

Bombek Marija, kontrolor stekla, in Holesšek Jože, steklarski pomočnik; Zeleznik Judita, kontrolor stekla, in Brglez Edvard, delavec v slikarnici; Bevc Lidija, delavka v brusilnici, in Šmagelj Alojz, vzdrževalec kisikarne; Dremel Dragica, uslužbenka — ŠKOFIC; Erman Bronislava, natikalka — DORNIK; Zeleznik Jožica, kontrolor stekla — MARKELJ.

Prirastek v družini:

Velič Milica hčerko, Dvornik Marija hčerko, Haberl Adolf sina, Volaj Franc hčerko, Vovčko Ljubomira hčerko, Žerko Franc sina.

Dragi urednik!

Namenil sem se, da vam napišem par vrstic. Misel me je spomnila na kolege in sodelavce. Minilo je že skoraj sedem mesecev, odkar sem šel v JLA. Zdaj sem že končal obuko in s tem postal artilerec. Kadrovski rok služim v Slovenski Bistrici, čeravno blizu doma, me vseeno razveselijo novice iz domačega kraja, posebno pa novic iz Steklarne.

Zato se Vam najlepše zahvaljujem za list »Steklar«, ker ga redno prejemam in tudi prebiram.

Lepo pozdravljam vse, obenem pa tudi vse sodelavce iz ključavničarske delavnice.

Artilerec
Jože Diacci
V. P. 4227/7
Slovenska Bistrica

Dragi Jože!

Pristrčno se ti zahvaljujem za tvoje pismo in prav lepa hvala za pozdrave. Lep pozdrav od urednika!

Dragi tovariš urednik!

Tudi jaz sem moral na odsluženje vojaškega roka. Vojaški rok služim v Karlovcu. To je zelo lep

Pouh zmagovalec

le Koritnik Vlado. Pri Vranskem je pobegnil iz skupine Rogovec Vrenjak, ki je do Zalca uspel nagarati tri minute naskoka. Pri Vranskem pa sta dohitela ostale tudi Pouh in Hvasti. Pouh je vozil s skupino približno 2 km, narkar se je podal v lov za ubežnikom. Njemu se je pridružil še Rogovec Kastelic, ki pa mu ni nič pomagal, ampak ga je Pouh le vlekel. V Celju je znašala razlika med Pouhom in Vrenjakom le še slabe pol minute. V Tremarjih so se Pouh, Vrenjak in Kastelic združili in skupaj poganjali pedala proti Hrastniku. V Laškem izčrpani Vrenjak ni več mogel slediti Pouhu in Kastelicu, zato je ta dvojica sama nadaljevala pot in nabrala do Marnega šest minut prednosti pred skupino. Malo pred vrhom Marnega je Pouh pobegnil upornemu Rogovcu, vendar je imel na vrhu komaj 50 m prednosti. Proti Hrastniku je zmagovalec vozil z vrtoglavo hitrostjo, ki je znašala tudi preko 100 km na uro. Na cilj je Pouh pripeljal s prednostjo desetih sekund.

Vrstni red na cilju je bil naslednji:

1. Pouh Branko — Partizan
2. Kastelic Ivan — Rog
3. Vrenjak Andrej — Rog
4. Hvasti Franc — Partizan,
5. Nučič Milan — Rog
6. Zakotnik Janez — Rog
7. Koritnik Lado — Hrastnik
8. Vidmar Dušan — Odred.

Zmagovalec je prevozil progo s poprečno hitrostjo 40 km na uro.
Majes Jože

kraj. Prosim vas, da tudi meni pošiljate »Steklarja«, da bom vsaj malo seznanjen z vašim delom.

Pristrčne pozdrave vsem, posebno pa mojim sodelavcem, od vojaka

Borisa Deželaca
V. P. 2805/21
KARLOVAC

Dragi Boris!

Zahvaljujem se ti za pismo, z veseljem ti bom pošiljal naš list. Prejmi lepe pozdrave od urednika!

Spoštovani urednik!

Kot menda vsi, ki so iz našega podjetja odšli na odsluženje vojaškega roka, se vam tudi jaz oglašam s par vrsticami in prošnjo, če bi mi hoteli pošiljati časopis »Steklar«. Ker sem na odsluženju vojaškega roka čisto na jugu naše domovine v Makedoniji, nimam nobene zveze z dogodki iz svojega kraja in vašega kolektiva. Lahko si mislite, da si želim zvedeti kaj novega o delu in napredovanju v Steklarni Hrastnik ter o ljudeh, s katerimi sem delal.

Vse skupaj prav lepo pozdravljam!

Vojak Franc Jager
V. P. 9190/11
BITOLA

Dragi Franc!

Prijetno me preseneti vsako pismo, zato sem se tudi tvojega razveselil. Iskrena hvala zanj.

»Steklarja« boš odslej redno prejemal. Prejmi lepe pozdrave od urednika.

Uredništvo »Steklarja«!

Smo vaši fantje, ki služimo vojaški rok v Bitoli. Lepo prosimo, če bi nam pošiljali »Steklarja«. Prejmite vsi lepe pozdrave od vojakov

Grlica Bojan
V. P. 4519/3
BITOLA
Hrup Branko
V. P. 4519/22
BITOLA
Kaluža Ivan
V. P. 4519/4
BITOLA

Zdravo fantje!

Hvala za pismo! »Steklarja« boste redno prejemali.

Lep pozdrav iz uredništva!

Dragi urednik!

Čeprav nimam veliko časa, vam vseeno pišem in vas lepo pozdravljam. Učenja imam na pretek in tako nimam veliko časa za pisanje. Prosim, če bi mi lahko pošiljali »Steklarja«, ker me zanima, kaj je novega v našem podjetju in se vam že vnaprej zahvaljujem. Pozdravljam tudi vse kolege v delavnicah.

Pitomac Zvone Sihur
V. P. 3215/13
BILEČA

OBVESTILO

ČLANOM SINDIKALNE PODRUŽNICE NOTRANJEGA OBRATA

Član naše podružnice, ki gre v zdravilišče ali pa na preventivno zdravljenje, ima pravico do dnevne podpore 2 din, zdravljenje pa ne sme biti daljše kot 28 dni.

— 0 —

Članu podružnice, ki je 30 dni v bolniškem staležu oziroma v bolnišnici, pripada enkratno nadomestilo oziroma podpora v višini 30 din.

— 0 —

Članu, ki je bil na klimatskem zdravljenju in se mu po vrnitvi domov bolniški stalež nadaljuje, mora biti v bolniškem staležu 30 dni, da lahko dobi podporo 20 din.

— 0 —

Ta podpora se za porodniški dopust ne daje

— 0 —

Član podružnice, ki služi vojaški rok in pride na redni dopust, ima pravico do podpore v višini 50 din

— 0 —

Član podružnice — vojak, ki pride domov na zdravljenje, ima pravico do 25 din podpore na mesec.

Vse, ki smatrajo, da so upravičeni do podpore po gornjem internem pravilniku, naj se zglasijo pri predsedniku tov. Zaletel Viliju oziroma tajniku Kalšek Francu.

ZAHVALA

Upravni odbor »Svobode Dol« se prav lepo zahvaljuje organom upravljanja Steklarne Hrastnik ter direktorju Jožetu Klanšku za izdatno finančno pomoč, ki so nam jo nakazali pri adaptaciji kino dvorane v Dolu.

Odbor

OBVESTILO

Predsedstvo sindikata Steklarne Hrastnik obvešča vse članke kolektiva, da lahko plačajo letovanje v počitniških domovih kakor tudi stroške prevoza z avtobusom vsak torek in petek od 13. do 14. ure v pisarni sindikata pri menzi.

PRESEDSTVO SINDIKATA

Zaključki, sklepi in priporočila, sprejeti na I. ločeni seji zbora delovnih skupnosti Skupščine občine Hrastnik dne 3. 6. 1969

Poleg odbornikov tega zbora so seji prisostvovali še predstavniki delovnih organizacij in zavodov iz območja občine Hrastnik ter predstavniki Komunalnega zavoda za zaposlovanje Ljubljana.

1. Glede na obravnavo zaključnih računov delovnih organizacij za leto 1968 in izvršitev delovnih načrtov za razdobje januar—april 1969, je bilo ugotovljeno, da v prvem kot v drugem obdobju raste proizvodnja in dohodek, da pa je porast stroškov v nesorazmerju z ostalimi pokazatelji. Prav tako se že od jeseni 1968 ugotavlja problem nelikvidnosti posameznih delovnih organizacij v Hrastniku kot na širšem območju.

Na ta pojav bi bilo potrebno opozoriti tudi organe širše družbeno-politične skupnosti, da se ne bi stanje nekontrolirano razvijalo v tej smeri, kar bi povzročilo večje motnje v gospodarstvu.

Dvig nominalnih osebnih dohodkov omogoča tudi večja sredstva proračunski in drugi splošni potrošnji, kar vse se že in se še bo odrazilo v gospodarjenju delovnih organizacij v negativnem smislu.

2. V zvezi z aktualnimi problemi zaposlovanja v občini Hrastnik pa so bile po razpravi sprejete naslednje ugotovitve in zaključki:

— Ugotovitve analize o problemih v zvezi z zaposlovanjem v občini Hrastnik kažejo, da problem brezposelnosti v občini obstaja, saj se število le-teh giblje poprečno do 150. Po predvidevanjih pa se bo to število povečalo iz leta v leto predvsem z mladino, ki bo končala šolanje. Problem pa je še večji, ker je povpraševanje po delovnih mestih stalno nad potrebami delovnih organizacij po delovni sili.

— Prav tako analiza potrjuje že ugotovljena dejstva, da so v vidnem razkoraku kategoriji ponudbe s kategorijami, po katerih obstajajo povpraševanja (struktura delavcev, ki išče zaposlitev, ne ustreza strukturi delavcev, katere delovne organizacije potrebujejo).

— Ti podatki in ugotovitev, da obstoječa industrija ni v stanju sprejeti nove delovne sile, kažejo na potrebo po nadaljnjem organiziranem vlaganju v delovna mesta za stalno suficitarne kategorije brezposelnih (in nezaposlenih) in to predvsem z odpiranjem novih obratov pri že obstoječi industriji ali z ustanavljanjem novih podjetij, ki bi absorbirala predvsem tako delovno silo.

— Vlagati pa bo potrebno tudi v kadre, predvsem v dvig strokovnosti in to organizirano.

— Upoštevajoč pravico do proste izbire poklica bo potrebno organizirano in stalno usmerjati v poklice zato, da bi zmanjšali neskladje med ponudbo in povpraševanjem, kar bi bila naloga šolskih zavodov, zavoda za zaposlovanje ter drugih družbeno-političnih dejavnikov v občini.

Pri tem pa tudi realneje prikazati dobre lastnosti poklicev, ki niso privlačni (rudarstvo, poklici v gradbeni stroki itd.).

— Zbor delovnih skupnosti občine Hrastnik priporoča delovnim organizacijam, da pri izdelavi srednjeročnih in dolgoročnih programov razvoja posvetijo posebno skrb obdelavi obstoječih in potrebnih kadrov za to obdobje, kar bi omogočilo tudi pravilnejše kadrovanje in štipendiranje. Isto velja tudi za pripravo programa bodočega razvoja občine kot celote.

Delovne organizacije naj skupno s posebno komisijo pri skupščini izdelajo oceno sedanje zasedbe delovnih mest z ozirom na potrebe ter s tem v zvezi pripravijo predloge za eventualne premike.

— Ugotovitev, da skoraj 50% učencev ne konča popolne osemletke, je zaskrbljujoča ter naj temeljna izobraževalna skupnost Hrastnik skupno s pristoj-

nimi organi razišče vzroke tako velikega osipa, ki je precej nad republiškim poprečjem. Delovne organizacije pa naj bi v svojih internih predpisih uredile stimuliranje osebnih dohodkov delavcev s končano popolno osemletko, oziroma uredile pogoje sprejem delavcev, ki te izobrazbe nimajo.

— Z ozirom na panoge industrije v Hrastniku, ki zaposlujejo precej ženske delovne sile, in pa industrije in rudarstva, ki sama ustvarja nove delovne invalide, bi bilo potrebno posvetiti posebno skrb zaposlovanju ženske delovne sile in pa konkretno obdelati problem zaposlovanja delovnih in drugih invalidov, saj je ugotovljeno, da jih je v občini že sedaj 244.

— Da bi se ti in ostali podobni problemi konkretno reševali, naj občinska skupščina na eni izmed prihodnjih sej ustanovi posebno komisijo, sestavljeno iz predstavnikov skupščine, zavoda

za zaposlovanje, šol, sindikalnega sveta in delovnih organizacij z nalogo, da zasleduje razvoj na tem področju, poskrbi za izdelavo potrebnih analiz in stalno dela na predlogih in priporočilih za izboljšanje te situacije.

3. Z ozirom na ustanovitev sklada za štipendiranje nadarjenih in socialno šibkih dijakov je bilo sprejeto stališče, da bi delovne organizacije na podlagi izdelanih kriterijev, ki jih bo pripravila komisija sklada za štipendije, prispevale finančna sredstva v ta sklad po enotno določenih merilih. Tudi ta oblika štipendiranja naj bi delno pripomogla k uresničevanju prej sprejetih zaključkov.

Z ozirom na aktualno obravnavane problematike je bilo sprejeto stališče, naj se zaključke te seje posreduje s tem, da jih obravnavajo ter zavzemajo do njih svoja stališča.

Urad tajnika

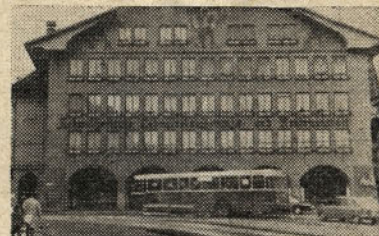
Program filmov

- 1.—2. VII. ameriški barvni CS film: »KORAKI REVOLVERAŠA«
- 3.—4. VII. španski barvni CS film: »ADIJO TEKSAS«
- 5.—6. VII. angleški barvni CS film: »DR. SYN ALI STRASILO«
7. VII. nemški kriminalni film: »NAJLONSKA VRV«
- 8.—9. VII. francoski barvni film: »ŽIVETI ZARADI ŽIVLJENJA«
10. VII. ameriški barvni film: kinoteka »ŽENA V IZLOŽBI«
- 11.—12. VII. japonski barvni film: »STEKLENICA, KI UBIJA«
- 13.—14. VII. danski barvni CS film: »ODKRITJE LJUBEZNI«
- 16.—17. VII. egiptovski barvni VV film: »LJUBEZEN V SREČI PIRAMIDE«
- 19.—20. VII. ameriški barvni CS film: »SLAVNI REVOLVERAŠ«
- 21.—22. VII. ameriški barvni CS film: »ZA DOLAR VEČ«
- 23.—24. VII. ameriški barvni film: »PREGANJANJE BREZ MILOSTI«
- 25.—26. VII. ameriški barvni film: »ZADNJI VLAK IZ KATANGE«
- 27.—28. VII. nemški barvni film: »DR. FU MAN ČU«
- 30.—31. VII. »GOSPODU Z LJUBEZNIJO«

- 1.—2. VIII. ameriški barvni CS film: »DVOJNIK V ZADREGI«
- 3.—4. VIII. francoski barvni CS film: »PARIŠKI TAT«
5. VIII. italijanski barvni film: »PAS NEDOLŽNOSTI«

- 6.—7. VIII. ameriški barvni film: »OBRAČUN NA SANT VALENTINU«
- 8.—9. VIII. jugoslovanski film: »IMAM DVE MATERI IN DVA OČETA«
- 10.—11. VIII. ameriški barvni CS film: »HONDO IN APAČI«
- 13.—14. VIII. ameriški barvni CS film: »VSAKEMU PO ENO CVETICO«
- 15.—16. VIII. angleški barvni film: »UPORNIKI«
- 17.—18. VIII. ameriški barvni CS film: »SAMA V TEMI«
- 20.—21. VIII. nemški barvni film: »PIRATI MISISIPIJA«
- 23.—25. VIII. ameriški barvni film: »NEVADA SMITH«
- 27.—28. VIII. italijanski barvni CS film: »TIGER«
30. VIII.—1. IX. ameriški barvni CS film: »ZGODBA O JESSI JAMESU«

S potovanja po Švici

Zavarovalnica v Ženevi

Povsod zanimiv ogled

Rokometašice pridno trenirajo

NAGRADNA KRIŽANKA

KRIŽANKO SESTAVIL IN NARISAL: KARLI DREMEL				NIKOLAJ PIRNAT	FRANCOŠKI IZDELOVALEC KLAVIRJEV IN HARF	KRAJ BLIZU PTUJA	REKA V FRANCIJI	KLARA ZETKIN	OVOJNICA KUVERTA	REKVIZIT REŠEVALNE EKIPE	ZAPOREDNI ČRKI V ABECEDI	ALFRED NOBEL	V SRBOHRVAŠČINI ENA ČRKA	OREL IZ GERMANSKE MITOLOGIJE	●	ALUMINIJ	OKRASNE RASTLINE	NOBELOVEC ANDRIĆ
												PEVEC OFARIM						
												HOTEL V LJUBLJANI						
												SLIKARSKE DEŠČICE						
UMETNOST (LAT. IZRAZ)								IZVRŠNI SVET				GLAVNI ODBOR						
JEZERO NA FINSKEM												NAR. HEROJ (MARIJAN)						
●	GREAT BRITAIN	IVAN ROB	FRANC. PISATELJ (JULES) ČASOPIS, OBZORNIK					PRITOK DONAVE				ZVOK, TON						
USTJE FRANCOŠKE REKE LOARE				D				JUŠNI DODATEK				NEMŠKI FILM, REŽISER (FRITZ)						
VITKO DREVO Z BELIM LUBJEM				MESTO V SLAVNIJI								RIM. NADZORNIK STAVB						
				ŠTEFOK				●				ŽENSKO IME						
KOLONIALNA POSEST V JUŽNI AMERIKI				IZVOR														
ROGOVILEŽ, RAZGRAJAC				LEPI LASJE, SVEDRCI				FRANCE MAROLT				BREZBOŽEC, POGAN						
MAJHEN GRIC								REKA NA NIZOZEMSKEM				KOMAR, KI PRENAŠA MRZLICO						
URJENJA, VADBE				VRSTA PRIKUHE								NIZOZEMSKI SLIKAR (FRANS)						
												H						
ŠTIRIOGLATA PLOŠČA NA VRHU ANTIČ. STEBRUV				PERZIJSKI KRALJ								INDUSTRIJSKI KRAJ POD POHORJEM						
				CANKAR								PRITOK MORAVE						
JOŽE UDIR				VEČJE NASELJE				DRŽAVA V PRED. AZIJI				ZNAMKA, PEČIL. PRAŠKA						
				SVETOVNI NAMIZ. TENIŠKI PRVAK				REKA V ALBANIJI				TEŽKO SPANJE						
								KRAJ BLITU OPATIJE				DOMAČE ŽENSKO IME						
PRISTAŠI AKTIVIZMA												SLOVENSKI HOKEJIST						
								GNUSNO DEJANJE				KORAČNICA, VOJAŠKI POHOD						
								GORA V SVICI										
ZNAMKA KOZMETIČ. IZDELKOV				●				PLETARSKI IZDELEK				HRVATSKI SKLADATELJ (KRSTO)						
				●				LITER										
ŽLAHTNI PLIN				●				RIMSKI MUZEJ IN KATEDRALA				TELESNA POŠKODBA						

Za reševalce nagradne križanke razpisujemo 5 nagrad:

1. nagrada: 20 din
2. nagrada: 15 din
3. do 5. nagrada: po 10 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite v uredništvo »STEKLARJA« do petka 18. julija. Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do določenega roka.

N AGRAJENI REŠEVALCI

Za zadnjo nagradno križanko smo prejeli do določenega roka 61 rešitev. Komisija, ki je opravila žrebanje, je morala pregledati 12 rešitev, da je našla 5 pravilnih.

Križanka je bila nekoliko težja od prejšnjih, vmes pa je imel svoje prste tudi tiskarski škrat, ki je reševanje otežkočil. V naslednji številki čaka reševalce »olajševalna« rešitev. Kakšna bo, boste videli sami.

Žreb je prisodil nagrade naslednjim reševalcem:

1. nagrada (20 din): Zaletel Kristina.
2. nagrada (15 din): Kumlac Ludvik.
3. do 5. nagrado (po 10 din) prejmejo: Žerko Franc, Jager Greta, Kavšek ing. Niko.

Jugoslovanski film »Imam dve materi in dva očeta«

Film »IMAM DVE MATERI IN DVA OČETA« je lepa drama, ki jo ne smete zamuditi. Galikov film je pripoved o otrocih iz ločenih družin, o malčkih, ki imajo dve materi in dva očeta, kajti starši so se sicer razšli in se ponovno poročili, otrokom pa na vse načine omogočajo njihovo pravico do stikov s pravo materjo, oziroma očetom. Na dveh linijah Golik ta zapleteni odnos prikazuje z očmi in čustvom desetletnega dečka. Iz dobro prikazanega in detajliranega ozadja, kontrasta dveh družbenih standardov — udobnega, perspektivnega okolja in obdelanega bohemstva nenadarjenega glasbenika — izstopa jasno, prizadeto in doživeto ustvarjeni svet otroka.

Linija pubertetnika je filmu služila kot komedijski zaplet, zato je bila že vnaprej obsojena na površnost poenostavljanja na prestopicanje v zadregi pred nevarno temo odnosa mladoletnika do erotično razcvetele mačehe. V tem smislu so zastavljene in režijsko vodene tudi vloge v filmu od odlične spontane pristnosti otrok in uglajene humane igre.

Relja Bašić, Mija Oremović (nagrajenca lanskega festivala v Pu-

lju) in Fabiana Šeragovića in do poprečne zgolj dekorativne igralske stvaritve Vere Čukić in sicer dobro nakazanega a nedodelanega pubertetnika Igala Gala so protagonisti omenjenega filma.

OGLAS

Prodam otroški voziček, dobro ohranjen, po ugodni ceni. Nadaljnje informacije dobite v kadrovski pravni službi Steklarne Hrastnik.

